

Fylgiskjal.

VÍNARSAMNINGUR UM MILLIRÍKJASAMNINGA 1969

Gerður í Vín 22. maí 1969

Ríkin, sem eru aðilar að samningi þessum,

sem hafa í huga grundvallarhlutverk milliríkjasamninga í sögu alþjóðlegra samskipta,

sem gera sér grein fyrir sívaxandi mikilvægi milliríkjasamninga sem þjóðréttarheimildar og sem leiðar til að þróa friðsamlega samvinnu meðal þjóða óháð því við hvers konar stjórnskipan og félagsleg kerfi þær búa,

sem gera sér ljóst að meginreglurnar um samþykki af frjálsum vilja og að aðhafast í góðri trú og reglan um að samning skuli halda (pacta sunt servanda) njóta almennrar viðurkenningar,

sem staðfesta að leysa skuli deilur er varða milliríkjasamninga með friðsamlegum hætti og í samræmi við meginregluna um réttlæti og meginreglur þjóðaréttar, líkt og aðrar alþjóðlegar deilur,

sem minnst þess ásetnings þjóða Sameinuðu þjóðanna að skapa skilyrði til að viðhalda réttlæti og virðingu fyrir þeim skuldbindingum sem leiðir af milliríkjasamningum,

sem hafa í huga meginreglur þjóðaréttar sem felast í sáttmála Sameinuðu þjóðanna, s.s. meginreglurnar um jafnan rétt og sjálfsákvörðunarrétt þjóða, jafnræði fullvalda ríkja og sjálfstæði allra ríkja, bann við afskiptum af innanríkismálum ríkja, bann við hótunum um valdbeitingu eða valdbeitingu og um almenna virðingu fyrir mannréttindum og mannfrelsi og að þau séu haldin í heiðri,

sem hafa þá trú að kerfisbinding og framþróun þjóðaréttar varðandi milliríkjasamninga sem næst með þessum samningi muni þjóna þeim markmiðum Sameinuðu þjóðanna sem fram koma í sáttmálanum, einkum að varðveita heimsfrið og öryggi, þróa friðsamleg samskipti og koma á samstarfi meðal þjóða,

sem staðfesta að þjóðaréttarvenjur gilda áfram um málefni sem ákvæði samnings þessa taka ekki til,

hafa orðið ásátt um eftirfarandi:

I. HLUTI
FORMÁLSORÐ

1. gr.

Gildissvið þessa samnings.

Samningur þessi gildir um samninga milli ríkja.

2. gr.

Notkun hugtaka.

1. Í samningi þessum er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:
 - a) „milliríkjasamningur“ merkir skriflegur alþjóðasamningur milli ríkja sem heyrir undir þjóðarétt, hvort sem hann er í einu skjali eða tveimur eða fleiri tengdum skjölum og óháð því hvaða heiti hann ber,
 - b) „fullgilding“, „staðfesting“, „samþykki“ og „aðild“ merkir í hverju tilviki sú alþjóðlega athöfn sem svo er nefnd þar sem ríki lýsir yfir á alþjóðlegum vettvangi samþykki sínu fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi,
 - c) „fullt umboð“ merkir skjal sem kemur frá lögbæru stjórnvaldi ríkis sem tilnefnir einstakling eða einstaklinga til að koma fram fyrir hönd ríkisins til að semja um, samþykkja eða viðurkenna gildi texta milliríkjasamnings, lýsa yfir samþykki ríkisins fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi eða til að annast hverja þá athöfn aðra sem varðar milliríkjasamning,
 - d) „fyrirvari“ merkir einhliða yfirlýsing, óháð orðfæri eða heiti, sem ríki setur fram þegar það undirritar, fullgildir, staðfestir, samþykkir eða gerist aðili að milliríkjasamningi þar sem það

- gefur til kynna að það undanskilji eða breyti réttaráhrifum tiltekinna ákvæða samningsins við beitingu þeirra gagnvart viðkomandi ríki,
- e) „samningsviðræðuríki“ merkir ríki sem tók þátt í að semja og samþykkja texta milliríkjasamningsins,
 - f) „samningsríki“ merkir ríki sem hefur samþykkt að vera bundið af milliríkjasamningnum, hvort sem hann hefur öðlast gildi eða ekki,
 - g) „samningsaðili“ merkir ríki sem hefur samþykkt að vera bundið af milliríkjasamningnum og samningurinn hefur öðlast gildi gagnvart,
 - h) „þriðja ríki“ merkir ríki sem er ekki aðili að viðkomandi milliríkjasamningi,
 - i) „alþjóðastofnun“ merkir milliríkjastofnun.
2. Ákvæði 1. mgr. um notkun hugtaka í samningi þessum hafa engin áhrif á notkun þeirra eða á þá merkingu sem þeim kann að vera gefin í landsrétti einstakra ríkja.

3. gr.

Alþjóðasamningar sem falla ekki undir gildissvið þessa samnings.

Enda þótt samningur þessi gildi ekki um alþjóðasamninga sem gerðir eru milli ríkja og annarra aðila sem heyra undir þjóðarétt eða milli slíkra annarra aðila sem heyra undir þjóðarétt, eða um alþjóðasamninga sem eru ekki gerðir skriflega, hefur það ekki áhrif á:

- a) lagalegt gildi slíkra samninga,
- b) beitingu, gagnvart þeim, á hvers konar reglum í þessum samningi sem myndu eiga við um þá samkvæmt þjóðarétti án tillits til samnings þessa,
- c) beitingu samningsins um samskipti ríkja þeirra á milli samkvæmt alþjóðasamningum sem aðrir aðilar sem heyra undir þjóðarétt eru einnig aðilar að.

4. gr.

Ákvæði þessa samnings ekki afturvirk.

Með fyrirvara um beitingu hvers kyns reglna sem settar eru fram í þessum samningi sem milliríkjasamningar myndu heyra undir samkvæmt þjóðarétti án tillits til samningsins, gildir þessi samningur einungis um milliríkjasamninga sem ríki gera eftir að þessi samningur tekur gildi að því er fyrirnefnd ríki varðar.

5. gr.

Milliríkjasamningar um stofnun alþjóðastofnana og milliríkjasamningar sem eru samþykktir innan alþjóðastofnunar.

Þessi samningur gildir um hvern þann milliríkjasamning sem er stofnsamþykkt alþjóðastofnunar og hvern þann milliríkjasamning sem er samþykktur innan alþjóðastofnunar með fyrirvara um viðeigandi reglur stofnunarinnar.

II. HLUTI

GERÐ OG GILDISTAKA MILLIRÍKJASAMNINGA

1. ÞÁTTUR

GERÐ MILLIRÍKJASAMNINGA

6. gr.

Hæfi ríkja til að gera milliríkjasamninga.

Sérhvert ríki er hæft til að gera milliríkjasamninga.

7. gr.

Fullt umboð.

1. Litið er svo á að einstaklingur komi fram fyrir hönd ríkis í þeim tilgangi að samþykkja eða viðurkenna gildi texta milliríkjasamnings eða til að lýsa yfir samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi ef:
- a) hann leggur fram fullt umboð eða
 - b) svo virðist af framkvæmd hlutaðeigandi ríkja eða öðrum aðstæðum að ætlan þeirra hafi verið

að líta svo á að viðkomandi einstaklingur væri fulltrúi ríkisins í þessum tilgangi og falla frá kröfu um fullt umboð.

2. Eftirtaldir aðilar teljast fulltrúar ríkis síns í krafti starfa síns og þurfa ekki að leggja fram fullt umboð:
 - a) þjóðhöfðingjar, leiðtogar ríkisstjórna og utanríkisráðherrar þegar þeir framkvæma hverjar þær athafnir sem varða gerð milliríkjasamnings,
 - b) yfirmenn sendiskrifstofa þegar þeir samþykkja texta milliríkjasamnings milli ríkisins sem samþykkir trúnaðarbindingu þeirra og ríkisins sem þeir eru trúnaðarbundnir gagnvart,
 - c) fulltrúar sem ríki hafa samþykkt að séu trúnaðarbundnir gagnvart alþjóðlegri ráðstefnu eða alþjóðastofnun eða einni af stjórnareiningum hennar svo þeir megi samþykkja texta milliríkjasamnings á viðkomandi ráðstefnu, hjá stofnuninni eða stjórnareiningu hennar.

8. gr.

Síðari staðfesting athafnar sem var framkvæmd án heimildar.

Athöfn sem tengist gerð milliríkjasamnings og framkvæmd er af einstaklingi, sem getur ekki talist hafa heimild skv. 7. gr. til að koma fram fyrir hönd ríkis í þeim tilgangi, hefur engin réttaráhrif nema ríkið staðfesti hana eftir á.

9. gr.

Samþykkt textans.

1. Samþykkt texta milliríkjasamnings fer fram með samþykki allra ríkja sem taka þátt í gerð hans að undanskildu því sem kveðið er á um í 2. mgr.
2. Þegar texti milliríkjasamnings er samþykktur á alþjóðlegri ráðstefnu skal það vera með tveimur þriðju hlutum atkvæða þeirra ríkja sem eru viðstödd og greiða atkvæði nema þau ákveði með sama meirihluta að beita annarri reglu.

10. gr.

Viðurkenning á gildi textans.

Texti milliríkjasamnings er staðfestur sem gildur og endanlegur texti:

- a) með þeirri málsmeðferð sem kann að vera kveðið á um í textanum eða sem samþykkt er af þeim ríkjum sem taka þátt í gerð hans eða
- b) ef slík málsmeðferð er ekki fyrir hendi, með undirritun, undirritun með fyrirvara um samþykki eða með ritun upphafsstafa fulltrúa þessara ríkja á texta milliríkjasamnings eða lokagerð ráðstefnu sem felur í sér textann.

11. gr.

Leiðir til að lýsa yfir samþykki fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi.

Ríki getur lýst yfir samþykki sínu fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi með undirritun, með því að skiptast á skjölum sem mynda milliríkjasamning, með fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild eða með öðrum hætti ef komist er að samkomulagi um það.

12. gr.

Samþykki fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi veitt með undirritun.

1. Samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi er veitt með undirritun fulltrúa þess þegar:
 - a) kveðið er á um það í viðkomandi samningi að undirritun skuli hafa þessi áhrif,
 - b) það liggur fyrir með öðrum hætti að samningsviðræðuríkin hafi komist að samkomulagi um að undirritun skuli hafa þessi áhrif eða
 - c) sú ætlan ríkisins að veita undirritun þessi áhrif kemur fram í fullu umboði fulltrúa þess eða kom fram meðan á samningaviðræðunum stóð.
2. Að því er 1. mgr. varðar:
 - a) telst ritun upphafsstafa á texta vera undirritun viðkomandi samnings þegar fyrir liggur að samningsviðræðuríkin hafi komist að samkomulagi um það,

- b) telst undirritun fulltrúa á milliríkjasamningi með fyrirvara um samþykki (að referendum) vera full undirritun hans að fenginni staðfestingu ríkis hans.

13. gr.

Samþykki fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi veitt með skiptum á skjölum sem mynda milliríkjasamning.

Samþykki ríkja fyrir því að vera bundin af milliríkjasamningi sem myndaður er með skjölum sem þau skiptast á er látið í ljós með þeim skiptum þegar:

- a) kveðið er á um það í skjölunum að skipti á þeim skuli hafa þessi áhrif eða
- b) það liggur fyrir með öðrum hætti að þessi ríki hafi komist að samkomulagi um að skipti á skjölum skuli hafa þessi áhrif.

14. gr.

Samþykki fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi veitt með fullgildingu, staðfestingu eða samþykki.

1. Samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi er veitt með fullgildingu þegar:
 - a) kveðið er á um það í viðkomandi samningi að slíkt samþykki skuli veitt með fullgildingu,
 - b) það liggur fyrir með öðrum hætti að samningsviðræðuríkin hafi komist að samkomulagi um að krafist skuli fullgildingar,
 - c) fulltrúi ríkisins hefur undirritað viðkomandi samning með fyrirvara um fullgildingu eða
 - d) sú ætlan ríkisins að undirrita viðkomandi samning með fyrirvara um fullgildingu kemur fram í fullu umboði fulltrúa þess eða kom fram meðan á samningaviðræðunum stóð.
2. Samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi er veitt með staðfestingu eða samþykki með svipuðum skilyrðum og gilda um fullgildingu.

15. gr.

Samþykki fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi veitt með aðild.

Samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi er veitt með aðild þegar:

- a) kveðið er á um það í viðkomandi samningi að ríkið geti veitt slíkt samþykki með aðild,
- b) það liggur fyrir með öðrum hætti að samningsviðræðuríkin hafi komist að samkomulagi um að ríkið geti veitt slíkt samþykki með aðild eða
- c) allir samningsaðilar hafa síðar samþykkt að viðkomandi ríki geti veitt slíkt samþykki með aðild.

16. gr.

Skipti á skjölum um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild eða afhending þeirra til vörslu.

Ef ekki er kveðið á um annað í viðkomandi milliríkjasamningi er í skjölum um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild sett fram samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi um leið og:

- a) samningsríkin skiptast á slíkum skjölum,
- b) þau eru afhent vörsluaðilanum eða
- c) tilkynnt er um þau til samningsríkjanna eða vörsluaðilans, ef um það er samið.

17. gr.

Samþykki fyrir því að vera bundið af hluta milliríkjasamnings og val milli ólíkra ákvæða.

1. Með fyrirvara um 19.–23. gr. gildir samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af hluta milliríkjasamnings því aðeins að viðkomandi samningur heimili það eða hin samningsríkin samþykki það.
2. Samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi sem heimilar val milli ólíkra ákvæða gildir því aðeins að ljóst sé hvaða ákvæði samþykkið varðar.

18. gr.

Skylda til að vinna ekki gegn markmiði og tilgangi milliríkjasamnings áður en hann öðlast gildi.

Ríki er skylt að forðast athafnir sem vinna gegn markmiði og tilgangi milliríkjasamnings þegar:

- a) það hefur undirritað viðkomandi samning eða skipst á skjölum sem mynda samninginn með fyrirvara um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki þar til það hefur gert þá ætlan sína ljósa að það hyggist ekki gerast aðili að samningnum eða
- b) það hefur lýst yfir samþykki sínu fyrir því að vera bundið af samningnum meðan beðið er gildistöku hans og að því tilskildu að slík gildistaka tefjist ekki úr hófi.

2. ÞÁTTUR

FYRIRVARAR

19. gr.

Gerð fyrirvara.

Þegar ríki undirritar, fullgildir, staðfestir, samþykkir eða gerist aðili að milliríkjasamningi er því heimilt að setja fram fyrirvara nema:

- a) fyrirvarinn sé bannaður samkvæmt samningnum,
- b) kveðið sé um það í samningnum að einungis sé heimilt að setja tiltekna fyrirvara sem taka ekki til viðkomandi fyrirvara eða
- c) í tilvikum sem falla ekki undir a- og b-lið, fyrirvarinn er ósamrýmanlegur markmiði og tilgangi samningsins.

20. gr.

Samþykki fyrirvara og andmæli gegn þeim.

1. Ef fyrirvari er heimilaður sérstaklega samkvæmt milliríkjasamningi krefst hann ekki síðara samþykkis hinna samningsríkjanna nema kveðið sé á um það í samningnum.
2. Ef ráða má af takmörkuðum fjölda samningsviðræðuríkja og markmiði og tilgangi milliríkjasamnings að beiting hans í heild sinni milli allra samningsaðila sé grundvallarskilyrði fyrir því að hver og einn samþykki að vera bundinn af viðkomandi samningi þarf fyrirvari að vera samþykktur af öllum samningsaðilum.
3. Ef milliríkjasamningur er stofnsamþykkt alþjóðastofnunar og ef ekki er kveðið á um annað í honum þarf þar til bær stjórnareining þeirrar stofnunar að samþykkja fyrirvarann.
4. Í tilvikum sem falla ekki undir málsgreinarnar hér að framan og ef ekki er kveðið á um annað í milliríkjasamningnum:
 - a) er litið svo á að ef annað samningsríki samþykkir fyrirvara leiði það til þess að ríkið sem setur fyrirvarann teljist vera aðili að samningnum gagnvart hinu ríkinu ef eða þegar samningurinn er í gildi milli þessara ríkja,
 - b) koma andmæli annars samningsríkis gegn fyrirvara ekki í veg fyrir að samningurinn öðlist gildi milli ríkisins sem leggur fram andmælin og ríkisins sem setur fyrirvarann nema fyrrnefnda ríkið láti mjög ákveðið í ljós andstæðan ásetning sinn,
 - c) tekur athöfn sem veitir samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af samningnum og inniheldur fyrirvara, gildi um leið og a.m.k. eitt annað samningsríki hefur samþykkt fyrirvarann.
5. Að því er 2. og 4. mgr. varðar og ef ekki er kveðið á um annað í samningnum telst ríki hafa samþykkt fyrirvara hafi það ekki hreyft andmælum gegn honum innan tólf mánaða frá því að því var tilkynnt um hann eða fyrir þann dag þegar það lýsti yfir samþykki sínu um að vera bundið af samningnum, hvort sem síðar verður.

21. gr.

Réttaráhrif fyrirvara og andmæla gegn fyrirvörum.

1. Fyrirvari sem hefur verið settur gagnvart öðrum samningsaðila í samræmi við 19., 20. og 23. gr.:
 - a) breytir, fyrir ríkið sem lagði fram fyrirvarann, í samskiptum þess við hinn samningsaðilann, þeim ákvæðum samningsins sem fyrirvarinn fjallar um, að því marki sem kveðið er á um í fyrirvaranum, og

- b) breytir þessum ákvæðum að sama marki fyrir hinn samningsaðilann í samskiptum hans við ríkið sem setti fyrirvarann.
- 2. Fyrirvarinn breytir ekki ákvæðum samningsins milli annarra aðila samningsins.
- 3. Ef ríki sem andmælir fyrirvara hefur ekki lagst gegn gildistöku samningsins milli sín og ríkisins sem setti fyrirvarann gilda þau ákvæði, sem fyrirvarinn tekur til, ekki milli ríkjanna tveggja að því marki sem fjallað er um í fyrirvaranum.

22. gr.

Afturköllun fyrirvara og andmæla gegn fyrirvörum.

- 1. Ef ekki er kveðið á um annað í milliríkjasamningnum er heimilt að afturkalla fyrirvara hvenær sem er og þess er ekki krafist að ríki, sem hefur samþykkt fyrirvarann, samþykki afturköllun hans.
- 2. Ef ekki er kveðið á um annað í samningnum er heimilt að afturkalla andmæli gegn fyrirvara hvenær sem er.
- 3. Ef ekki er kveðið á um annað í samningnum eða samið um annað:
 - a) verður afturköllun fyrirvara ekki virk gagnvart öðru samningsríki fyrr en viðkomandi ríki hefur fengið tilkynningu um það,
 - b) verður afturköllun andmæla gegn fyrirvara ekki virk fyrr en ríkið sem setti fyrirvarann fram hefur fengið tilkynningu um það.

23. gr.

Málsmeðferð í tengslum við fyrirvara.

- 1. Fyrirvara, ótvírætt samþykki fyrirvara og andmæli gegn fyrirvara skal setja fram skriflega og tilkynna það samningsríkjunum og öðrum ríkjum sem eiga rétt á að gerast aðilar að samningnum.
- 2. Ef fyrirvari er settur þegar samningur er undirritaður með fyrirvara um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki, skal ríkið sem setur hann staðfesta hann formlega þegar það lýsir yfir samþykki sínu um að vera bundið af samningnum. Í því tilviki skal litið svo á að fyrirvarinn hafi verið gerður daginn sem hann var staðfestur.
- 3. Ótvírætt samþykki eða andmæli gegn fyrirvara fyrir staðfestingu fyrirvarans þarfnast ekki staðfestingar sem slík.
- 4. Afturköllun fyrirvara eða andmæla gegn fyrirvara verður að setja fram skriflega.

3. ÞÁTTUR

GILDISTAKA MILLIRÍKJASAMNINGA OG BEITING ÞEIRRA TIL BRÁÐABIRGÐA

24. gr.

Gildistaka.

- 1. Milliríkjasamningur öðlast gildi með þeim hætti og á þeim degi sem kann að vera kveðið á um í honum eða samningsviðræðuríkin kunna að koma sér saman um.
- 2. Ef slíkt ákvæði eða samkomulag er ekki fyrir hendi öðlast samningurinn gildi um leið og staðfest hefur verið að öll samningsviðræðuríkin hafi veitt samþykki fyrir því að vera bundin af honum.
- 3. Ef samþykki ríkis fyrir því að verða bundið af milliríkjasamningi er staðfest á degi sem ber upp eftir gildistöku samningsins skal samningurinn öðlast gildi fyrir það ríki á þeim degi nema kveðið sé á um annað í honum.
- 4. Ákvæði milliríkjasamnings varðandi viðurkenningu á gildi texta hans, staðfestingu á samþykki ríkja fyrir því að vera bundin af honum, með hvaða hætti eða hvaða dag hann öðlast gildi, fyrirvara, hlutverk vörsluaðila og önnur atriði sem óhjákvæmilega koma upp fyrir gildistöku samningsins taka gildi frá þeim tíma þegar texti hans er samþykktur.

25. gr.

Beiting til bráðabirgða.

- 1. Milliríkjasamningi eða hluta hans er beitt til bráðabirgða á meðan gildistöku hans er beðið ef:
 - a) kveðið er á um það í samningnum sjálfum eða
 - b) samningsviðræðuríkin hafa samþykkt það með öðrum hætti.
- 2. Ef ekki er kveðið á um annað í samningnum eða hafi samningsviðræðuríkin ekki komið sér saman

um annað skal bráðabirgðabeitingu samningsins eða hluta hans hætt gagnvart ríki ef það ríki tilkynnir öðrum ríkjum, sem beita samningnum sín á milli til bráðabirgða, um þá fyrirætlan sína að gerast ekki aðili að samningnum.

III. HLUTI FRAMFYLGD, BEITING OG TÚLKUN MILLIRÍKJASAMNINGA

1. ÞÁTTUR FRAMFYLGD MILLIRÍKJASAMNINGA

26. gr.

Samning skal halda (pacta sunt servanda).

Sérhver milliríkjasamningur í gildi er bindandi fyrir samningsaðila og skulu þeir framkvæma hann í góðri trú.

27. gr.

Landslög og framfylgd milliríkjasamninga.

Samningsaðili getur ekki skírskotað til ákvæða landslaga sinna sem rökstuðnings fyrir því að efna ekki milliríkjasamning. Þessi regla hefur ekki áhrif á 46. gr.

2. ÞÁTTUR BEITING MILLIRÍKJASAMNINGA

28. gr.

Milliríkjasamningar ekki afturvirkir.

Ef ekki kemur fram annar ásetningur í milliríkjasamningi eða hann ákveðinn með öðrum hætti eru ákvæði hans ekki bindandi fyrir samningsaðila að því er varðar hvers kyns athafnir eða staðreyndir sem upp koma eða aðstæður sem hættu að vera fyrir hendi fyrir gildistökudag samningsins gagnvart þeim samningsaðila.

29. gr.

Gildissvæði milliríkjasamninga.

Ef annar ásetningur kemur ekki fram í milliríkjasamningi eða er ákveðinn á annan hátt er samningurinn bindandi fyrir sérhvern samningsaðila að því er varðar allt yfirráðasvæði hans.

30. gr.

Beiting síðari milliríkjasamninga um sama efni.

1. Með fyrirvara um 103. gr. sáttmála Sameinuðu þjóðanna skal ákvarða réttindi og skyldur ríkja sem eru aðilar að síðari milliríkjasamningnum um sama efni í samræmi við eftirfarandi málsgreinar.
2. Ef tilgreint er í milliríkjasamningi að hann falli undir eða að hann teljist ekki ósamrýmanlegur fyrri eða síðari samningi ganga ákvæði hins samningsins fram.
3. Þegar allir aðilar að fyrri samningnum eru einnig aðilar að síðari samningnum en fyrri samningnum hefur ekki verið slitið eða framkvæmd hans frestað skv. 59. gr. gildir fyrri samningurinn aðeins að því marki sem ákvæði hans samrýmast ákvæðum síðari samningsins.
4. Ef ekki allir aðilar að fyrri milliríkjasamningnum eru á meðal aðila að síðari samningnum:
 - a) gildir sama regla milli ríkja sem eru aðilar að báðum samningum og í 3. mgr.,
 - b) gildir sá samninganna, sem bæði ríki eru aðilar að, um gagnkvæm réttindi þeirra og skyldur milli ríkis sem er aðili að báðum samningum og ríkis sem er aðeins aðili að öðrum samningnum.
5. Ákvæði 4. mgr. hafa ekki áhrif á 41. gr. eða nein álitamál varðandi slit eða frestun á framkvæmd samningsins skv. 60. gr. eða álitamál varðandi ábyrgð sem kann að rísa fyrir ríki vegna gerðar eða beitingar milliríkjasamnings þegar ákvæði hans eru ósamrýmanleg skyldum þess gagnvart öðru ríki samkvæmt öðrum milliríkjasamningi.

3. ÞÁTTUR
TÚLKUN MILLIRÍKJASAMNINGA
31. gr.

Almenn regla um túlkun.

1. Milliríkjasamning skal túlka í góðri trú í samræmi við venjulega merkingu hugtaka hans í því samhengi sem þau birtast og í ljósi markmiðs hans og tilgangs.
2. Við túlkun samnings skal samhengi hans, auk textans, þ.m.t. formálsorð hans og viðaukar, vera:
 - a) hvers konar samkomulag sem varðar samninginn sem allir samningsaðilar hafa gert sín á milli í tengslum við gerð samningsins,
 - b) hvers konar gerningur sem einn eða fleiri aðilar hafa gert í tengslum við gerð samningsins og hinir samningsaðilarnir hafa samþykkt sem gerning sem varðar samninginn.
3. Auk samhengisins skal taka tillit til:
 - a) hvers kyns síðara samkomulags milli aðilanna varðandi túlkun samningsins eða beitingu ákvæða hans,
 - b) hvers kyns síðari framkvæmdar við beitingu samningsins sem er grundvöllur samkomulags aðilanna varðandi túlkun hans,
 - c) hvers kyns reglna þjóðaréttar sem gilda í samskiptum milli samningsaðilanna.
4. Leggja skal sérstaka merkingu í hugtak ef fyrir liggur að þannig hafi samningsaðilarnir ætlað sér að hafa það.

32. gr.

Frekari leiðir til túlkunar.

Horfa má til frekari leiða við túlkun, m.a. undirbúningsvinnu samningsins og aðstæðna við gerð hans, til að staðfesta merkingu sem leiðir af beitingu 31. gr. eða til að ákvarða merkingu þegar túlkun skv. 31. gr.:

- a) setur fram tvíræða eða óskýra merkingu eða
- b) leiðir til niðurstöðu sem er augljóslega fráleit eða óskynsamleg.

33. gr.

*Túlkun milliríkjasamninga sem hafa verið viðurkenndir
sem gildir á tveimur eða fleiri tungumálum.*

1. Hafi milliríkjasamningur verið viðurkenndur sem gildur á tveimur eða fleiri tungumálum er textinn jafngildur á öllum tungumálunum nema kveðið sé á um það í samningnum eða samningsaðilarnir komi sér saman um að ef ágreiningur rís skuli tiltekinn texti ráða.
2. Útgáfa milliríkjasamnings á öðru tungumáli en einu þeirra tungumála sem gildi textans var viðurkennt á skal því aðeins teljast gildur texti að kveðið sé á um það í samningnum eða samningsaðilarnir komi sér saman um það.
3. Gengið er út frá því að hugtök samnings hafi sömu merkingu í hverjum gildum texta.
4. Ef samanburður á gildum textum leiðir í ljós merkingarmun sem ekki verður eytt með beitingu 31. og 32. gr. skal samþykkja þá merkingu sem samræmir textana best að teknu tilliti til markmiðs og tilgangs samningsins, nema tiltekinn texti ráði í samræmi við 1. mgr.

4. ÞÁTTUR
MILLIRÍKJASAMNINGAR OG ÞRIÐJU RÍKI
34. gr.

Almenn regla varðandi þriðju ríki.

Milliríkjasamningur skapar hvorki skyldur né réttindi fyrir þriðja ríki án samþykkis þess.

35. gr.

Milliríkjasamningar sem kveða á um skyldur fyrir þriðju ríki.

Ákvæði milliríkjasamnings leiðir af sér skyldu fyrir þriðja ríki ef aðilar að samningnum ætla ákvæðinu að stofna skylduna og þriðja ríkið hefur veitt ótvírætt samþykki sitt fyrir henni skriflega.

36. gr.

Milliríkjasamningar sem kveða á um réttindi fyrir þriðju ríki.

1. Ákvæði milliríkjasamnings leiðir af sér rétt fyrir þriðja ríki ef aðilar að samningnum ætla ákvæðinu að veita annaðhvort þriðja ríkinu eða hópi ríkja sem það tilheyrir eða öllum ríkjum slíkan rétt, og þriðja ríkið samþykkir slíkan rétt. Ganga skal út frá ætluðu samþykki hafi annað ekki verið látið í ljós, nema kveðið sé um annað í samningnum.
2. Ríki sem neytir réttar í samræmi við 1. mgr. skal hlíta þeim skilyrðum fyrir nýtingu réttarins sem kveðið er á um í samningnum eða sem sett eru í samræmi við samninginn.

37. gr.

Afturköllun eða breyting á skyldum eða réttindum þriðju ríkja.

1. Þegar skylda hefur skapast fyrir þriðja ríki í samræmi við 35. gr. er ekki heimilt að afturkalla hana eða breyta henni nema með samþykki aðila að samningnum og þriðja ríkisins nema sýna megi fram á að þau hafi komist að samkomulagi um annað.
2. Þegar réttur hefur skapast fyrir þriðja ríki í samræmi við 36. gr. geta samningsaðilarnir ekki afturkallað hann eða breytt honum ef hægt er að sýna fram á að ætlunin hafi verið að afturkalla ekki réttinn eða breyta honum án samþykkis þriðja ríkisins.

38. gr.

Reglur í milliríkjasamningi sem verða bindandi fyrir þriðju ríki samkvæmt þjóðaréttarvenju.

Ekkert í 34.–37. gr. kemur í veg fyrir að regla sem sett er fram í milliríkjasamningi verði bindandi fyrir þriðja ríki sem þjóðaréttarvenja, viðurkennd sem slík.

IV. HLUTI

BREYTINGAR Á MILLIRÍKJASAMNINGUM

39. gr.

Almenn regla varðandi breytingar á milliríkjasamningum.

Heimilt er að breyta milliríkjasamningi með samkomulagi samningsaðilanna. Reglurnar, sem mælt er fyrir um í II. hluta, gilda um slíkt samkomulag nema að því marki sem kveðið er á um annað í samningnum.

40. gr.

Breyting á marghliða milliríkjasamningum.

1. Ef ekki er kveðið á um annað í samningnum gilda eftirfarandi málsgreinar um breytingar á marghliða milliríkjasamningum.
2. Tilkynna verður öllum samningsríkjunum um sérhverja tillögu að breytingu á marghliða samningi milli allra samningsaðilanna og skal sérhvert þeirra eiga rétt á að taka þátt í:
 - a) ákvörðun um til hvaða aðgerða skuli grípa vegna slíkrar tillögu,
 - b) samningaviðræðum og gerð hvers konar samkomulags um breytingar á samningnum.
3. Sérhvert ríki sem á rétt á að gerast aðili að milliríkjasamningnum skal einnig eiga rétt á að gerast aðili að honum með áorðnum breytingum.
4. Samkomulagið um breytingar bindur ekki ríki sem er þegar aðili að samningnum en gerist ekki aðili að samkomulaginu um breytingar; gagnvart slíku ríki gildir b-liður 4. mgr. 30. gr.
5. Hvert það ríki sem gerist aðili að milliríkjasamningnum eftir gildistöku samkomulagsins um breytingar skal, hafi það ekki látið annað í ljós:
 - a) teljst vera aðili að samningnum með áorðnum breytingum og
 - b) teljst vera aðili að samningnum óbreyttum gagnvart samningsaðilum sem eru ekki bundnir af samkomulaginu um breytingar.

41. gr.

Samkomulag um breytingu á marghliða milliríkjasamningum milli tiltekinna samningsaðila eingöngu.

1. Tveir eða fleiri aðilar að marghliða milliríkjasamningi geta gert með sér samkomulag um breytingar á samningnum aðeins sín á milli ef:
 - a) kveðið er á um möguleika á slíkri breytingu í samningnum eða
 - b) viðkomandi breyting er ekki bönnuð samkvæmt samningnum og
 - i. hefur ekki áhrif á að hinir samningsaðilarnir njóti sinna réttinda samkvæmt samningnum eða uppfylli skyldur sínar,
 - ii. varðar ekki ákvæði sem frávík frá væri ósamrýmanlegt skilvirkri framkvæmd á markmiði og tilgangi samningsins í heild.
2. Ef ekki er kveðið á um annað í samningnum í tilviki sem fellur undir a-lið 1. mgr. skulu hlutaðeigandi aðilar tilkynna hinum aðilunum um þá fyrirætlun sína að ganga frá samkomulagi og um þá breytingu á samningnum sem kveðið er á um í því.

V. HLUTI

ÓGILDING, SLIT OG FRESTUN Á FRAMKVÆMD MILLIRÍKJASAMNINGA

1. ÞÁTTUR

ALMENN ÁKVÆÐI

42. gr.

Gildi og áframhaldandi gildi milliríkjasamninga.

1. Einungis er hægt að vefengja gildi milliríkjasamnings eða samþykkis ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi á grundvelli beitingar þessa samnings.
2. Slit milliríkjasamnings, uppsögn hans eða úrsögn aðila geta aðeins átt sér stað með beitingu ákvæða milliríkjasamningsins eða þessa samnings. Sama regla gildir um frestun á framkvæmd milliríkjasamnings.

43. gr.

Skyldur samkvæmt þjóðarétti óháð milliríkjasamningi.

Ógilding, slit eða uppsögn milliríkjasamnings, úrsögn samningsaðila eða frestun á framkvæmd samningsins með beitingu þessa samnings eða ákvæða milliríkjasamningsins skal á engan hátt skerða skyldu ríkis til að standa við sérhverja skyldu sem milliríkjasamningurinn geymir ákvæði um og myndi hvíla á því samkvæmt þjóðarétti án tillits til milliríkjasamningsins.

44. gr.

Aðgreinanleiki ákvæða milliríkjasamnings.

1. Einungis má nýta rétt samningsaðila, sem kveðið er á um í milliríkjasamningi eða leiðir af 56. gr., til að segja upp, segja sig frá eða fresta framkvæmd samningsins með tilliti til samningsins í heild nema kveðið sé á um annað í honum eða samningsaðilarnir komi sér saman um annað.
2. Aðeins er heimilt að bera fyrir sig ástæðu til ógildingar, slita, úrsagnar eða frestunar á framkvæmd milliríkjasamnings, sem er viðurkennd í þessum samningi, með tilliti til samningsins í heild nema kveðið sé um annað í eftirfarandi málsgreinum eða í 60. gr.
3. Varði ástæðan aðeins tiltekin ákvæði er eingöngu hægt að skírskota til hennar í tengslum við þau ákvæði þegar:
 - a) unnt er að aðgreina fyrrnefnd ákvæði frá öðrum hlutum milliríkjasamningsins með tilliti til beitingar þeirra,
 - b) ráða má af samningnum eða það liggur fyrir með öðrum hætti að samþykki þessara ákvæða var ekki grundvallarforsenda fyrir samþykki hins aðilans eða aðilanna fyrir því að vera bundnir af samningnum í heild sinni og
 - c) áframhaldandi efndir á öðrum hlutum samningsins væru ekki óréttmætar.
4. Í tilvikum sem falla undir 49. og 50. gr. getur það ríki sem hefur rétt til að skírskota til svika eða spillingar annaðhvort gert það með hliðsjón af samningnum í heild eða, með fyrirvara um 3. mgr., einungis með hliðsjón af hinum tilteknu ákvæðum.

5. Í tilvikum sem falla undir 51., 52. og 53. gr. er öll aðgreining ákvæða samningsins óheimil.

45. gr.

Missir réttar til að bera fyrir sig ástæðu til ógildingar, slita, úrsagnar eða frestunar á framkvæmd milliríkjasamnings.

Ríki er ekki lengur heimilt að bera fyrir sig ástæðu til ógildingar, slita, úrsagnar eða frestunar á framkvæmd samnings skv. 46.–50. gr. eða 60. og 62. gr. ef, að málavöxtum kunnum:

- a) því er gert að hafa, með ótvíræðum hætti, samþykkt að samningurinn sé í gildi eða haldi áfram að gilda eða að framkvæmd hans verði fram haldið, eftir því sem við á, eða
- b) telja verður, í ljósi háttsemi þess, að það hafi sætt sig við gildi samningsins eða áframhaldandi gildi hans eða framkvæmd, eftir því sem við á.

2. ÞÁTTUR

ÓGILDING MILLIRÍKJASAMNINGA

46. gr.

Ákvæði landslaga varðandi hæfi til að gera milliríkjasamninga.

1. Ríki getur ekki borið fyrir sig að samþykki þess fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi hafi verið lýst yfir í bága við ákvæði í landslögum þess varðandi hæfi til að gera milliríkjasamninga og að það ógildi samþykki þess nema brotið hafi verið augljóst og varði grundvallarreglu í landslögum þess.
2. Brot telst augljóst ef það væri bersýnilegt á hlutlægan hátt hverju því ríki sem gengi fram í málinu í samræmi við viðteknar venjur og í góðri trú.

47. gr.

Sérstakar takmarkanir varðandi umboð til að lýsa yfir samþykki ríkis.

Hafi sérstök takmörkun verið sett varðandi umboð fulltrúa til að lýsa yfir samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af tilteknum milliríkjasamningi er ekki heimilt að bera fyrir sig að hann haft ekki virt þá takmörkun til þess að ógilda samþykkið sem hann lýsti yfir nema hinum samningsviðræðuríkjunum hafi verið tilkynnt um takmörkunina áður en hann veitti fyrrnefnt samþykki.

48. gr.

Villur.

1. Ríki getur borið fyrir sig villu í milliríkjasamningi til ógildingar á samþykki sínu fyrir því að vera bundið af samningnum ef villan tengist staðreynd eða aðstæðum sem ríkið taldi vera fyrir hendi á þeim tíma sem hann var gerður og voru grundvallarforsenda fyrir samþykki þess fyrir því að vera bundið af honum.
2. Ákvæði 1. mgr. gilda ekki ef viðkomandi ríki stuðlaði með háttsemi sinni að villunni eða ef aðstæður voru með þeim hætti að ríkið hefði átt að gera sér grein fyrir hugsanlegri villu.
3. Villa sem varðar aðeins orðalag samningstexta hefur ekki áhrif á gildi hans; í því tilviki gildir 79. gr.

49. gr.

Svik.

Hafi ríki verið hvatt til að gera samning með sviksamlegri háttsemi annars samningsviðræðuríkis getur ríkið borið fyrir sig svikin til ógildingar á samþykki sínu fyrir því að vera bundið af samningnum.

50. gr.

Spilling fulltrúa ríkis.

Hafi yfirlýsing um samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi verið fengin á grundvelli þess að fulltrúa þess hafi verið spillt, með beinum eða óbeinum hætti, af hálfu annars samningsviðræðuríkis getur ríkið borið fyrir sig slíka spillingu til ógildingar á samþykki sínu fyrir því að vera bundið af samningnum.

51. gr.

Þvingun fulltrúa ríkis.

Yfirlýsing um samþykki ríkis fyrir því að vera bundið af milliríkjasamningi, sem fengin er með því að þvinga fulltrúa þess með aðgerðum eða hótunum sem beinast gegn honum, skal vera án réttaráhrifa.

52. gr.

Þvingun ríkis með hótun um valdbeitingu eða valdbeitingu.

Milliríkjasamningur hefur ekki lagalegt gildi ef gerð hans hefur verið náð fram með hótunum um valdbeitingu eða valdbeitingu sem brjóta gegn meginreglum þjóðaréttar sem felast í sáttmála Sam-einuðu þjóðanna.

53. gr.

Milliríkjasamningar í andstöðu við ófrávíkjanlega grunnreglu þjóðaréttar (jus cogens).

Milliríkjasamningur hefur ekki lagalegt gildi ef hann stangast á við ófrávíkjanlega grunnreglu þjóðaréttar þegar hann er gerður. Að því er þennan samning varðar er ófrávíkjanleg grunnregla þjóðaréttar regla sem er samþykkt og viðurkennd af alþjóðasamfélagi ríkja í heild sem regla sem óheimilt er að víkja frá og einungis er unnt að breyta með síðari reglu þjóðaréttar sama eðlis.

3. ÞÁTTUR

SLIT OG FRESTUN Á FRAMKVÆMD MILLIRÍKJASAMNINGA

54. gr.

Slit milliríkjasamnings eða úrsögn samkvæmt ákvæðum hans eða með samþykki samningsaðilanna.

Slit milliríkjasamnings eða úrsögn samningsaðila getur átt sér stað:

- a) í samræmi við ákvæði samningsins eða
- b) hvenær sem er með samþykki allra samningsaðila að höfðu samráði við hin samningsríkin.

55. gr.

Fækkun samningsaðila að marghliða milliríkjasamningi niður fyrir þann fjölda sem nauðsynlegur telst vegna gildistöku hans.

Marghliða milliríkjasamningi er ekki slitið af þeirri ástæðu einni að fjöldi samningsaðila fellur niður fyrir þann fjölda sem nauðsynlegur telst vegna gildistöku hans nema kveðið sé á um annað í samningnum.

56. gr.

Uppsögn eða úrsögn milliríkjasamnings án ákvæða um slit, uppsögn eða úrsögn.

1. Ekki er hægt að segja upp eða segja sig frá milliríkjasamningi sem inniheldur ekki ákvæði um slit og sem gerir ekki ráð fyrir uppsögn né úrsögn nema:
 - a) fyrir liggi að samningsaðilarnir hafi ætlað að gera ráð fyrir möguleikanum á uppsögn eða úrsögn eða
 - b) eðli samningsins kunni að gefa til kynna rétt til uppsagnar eða úrsagnar.
2. Samningsaðili skal tilkynna með a.m.k. tólf mánaða fyrirvara um þá fyrirætlan sína að segja samningi upp eða segja sig frá samningi skv. 1. mgr.

57. gr.

Frestun á framkvæmd milliríkjasamnings samkvæmt ákvæðum hans eða með samþykki samningsaðilanna.

Fresta má framkvæmd milliríkjasamnings gagnvart öllum samningsaðilum eða gagnvart tilteknum samningsaðila:

- a) í samræmi við ákvæði samningsins eða
- b) hvenær sem er með samþykki allra samningsaðila að höfðu samráði við hin samningsríkin.

58. gr.

*Frestun á framkvæmd marghliða milliríkjasamnings
með samkomulagi milli tiltekinna samningsaðila eingöngu.*

1. Tveir eða fleiri samningsaðilar að marghliða milliríkjasamningi geta gert með sér samkomulag um að fresta framkvæmd samningsins tímabundið og aðeins sín á milli ef:
 - a) kveðið er á um möguleika á slíkri frestun í samningnum eða
 - b) viðkomandi frestun er ekki bönnuð samkvæmt samningnum og
 - i. hefur ekki áhrif á að hinir samningsaðilarnir njóti sinna réttinda samkvæmt samningnum eða uppfylli skyldur sínar,
 - ii. er ekki ósamrýmanleg markmiði og tilgangi samningsins.
2. Ef ekki er kveðið á um annað í samningnum í tilviki sem fellur undir a-lið 1. mgr. skulu hlutað-eigandi aðilar tilkynna hinum aðilunum um þá fyrirætlun sína að ganga frá samkomulagi og um þau ákvæði samningsins sem þeir hyggjast fresta.

59. gr.

*Slit eða frestun á framkvæmd milliríkjasamnings
gefin til kynna með gerð síðari samnings.*

3. Líta skal svo á að milliríkjasamningi hafi verið slitið ef allir aðilar að honum gera síðar samning um sama efni og:
 - a) ráða má af samningnum eða sýnt er fram á með öðrum hætti að samningsaðilarnir hafi ætlað efninu að falla undir þann samning eða
 - b) ákvæði síðari samningsins eru svo ósamrýmanleg ákvæðum fyrri samningsins að ekki er unnt að beita báðum samningunum á sama tíma.
4. Líta skal svo á að framkvæmd fyrri samningsins hafi einungis verið frestað ef ráða má af síðari samningnum eða það liggur fyrir með öðrum hætti að sá hafi verið ásetningur samningsaðilanna.

60. gr.

Slit eða frestun á framkvæmd milliríkjasamnings vegna brots á samningnum.

1. Brjóti einn samningsaðili efnislega gegn tvíhliða milliríkjasamningi veitir það hinum samningsaðilanum rétt til að bera fyrir sig brotið sem ástæðu til að segja samningnum upp eða fresta framkvæmd hans í heild eða að hluta.
2. Ef samningsaðili brýtur efnislega gegn marghliða milliríkjasamningi veitir það:
 - a) hinum samningsaðilunum rétt, með einróma samkomulagi, til að fresta framkvæmd samningsins í heild eða að hluta eða slíta honum, annaðhvort:
 - i. í samskiptum milli sín og ríkisins sem hefur ekki efnt samninginn eða
 - ii. milli allra samningsaðilanna,
 - b) samningsaðila sem verður sérstaklega fyrir áhrifum af brotinu rétt til að bera brotið fyrir sig sem ástæðu til að fresta framkvæmd samningsins í heild eða að hluta í samskiptum milli sín og ríkisins sem hefur ekki efnt samninginn,
 - c) öðrum samningsaðila en ríkinu sem hefur ekki efnt samninginn rétt til að bera brotið fyrir sig sem ástæðu til að fresta framkvæmd samningsins í heild eða að hluta hvað hann sjálfan varðar ef samningurinn er þess eðlis að efnislegt brot gegn ákvæðum hans af hálfu eins samningsaðila gjörbreytir stöðu allra samningsaðilanna með tilliti til frekari efnda á skuldbindingum þeirra samkvæmt samningnum.
3. Að því er þessa grein varðar felst efnislegt brot á milliríkjasamningi í:
 - a) því að hafna því að efna viðkomandi milliríkjasamning sem er ekki heimilt samkvæmt þessum samningi eða
 - b) broti á ákvæði sem skiptir sköpum varðandi það að ná markmiði eða tilgangi samningsins.
4. Málsgreinarnar hér að framan hafa ekki áhrif á þau ákvæði milliríkjasamningsins sem gilda um brot.
5. Ákvæði 1.–3. mgr. gilda ekki um ákvæði sem varða vernd einstaklinga í milliríkjasamningum sem eru mannúðarlegs eðlis, einkum ákvæði um bann við hvers konar hefndaraðgerðum gegn einstaklingum sem njóta verndar samkvæmt slíkum samningum.

61. gr.

Ómögulegt að efna samning eftir gerð hans.

1. Samningsaðili getur borið fyrir sig að ómögulegt sé að efna samning sem ástæðu til slita hans eða úrsagnar ef ómöguleikinn stafar af varanlegu hvarfi eða eyðileggingu hlutar sem er ómissandi fyrir framkvæmd samningsins. Ef ómöguleikinn er tímabundið ástand er einungis hægt að bera hann fyrir sig sem ástæðu til að fresta framkvæmd samningsins.
2. Samningsaðili getur ekki borið fyrir sig ómöguleika þess að efna samninginn sem ástæðu til slita, úrsagnar eða frestunar á framkvæmd samnings ef þennan ómöguleika má rekja til brots þessa aðila á skuldbindingu samkvæmt samningnum eða annarri alþjóðlegri skuldbindingu gagnvart öðrum aðila að samningnum.

62. gr.

Grundvallarbreyting á aðstæðum.

1. Ekki er heimilt að bera fyrir sig grundvallarbreytingu á aðstæðum, sem orðið hefur miðað við aðstæður sem voru fyrir hendi þegar milliríkjasamningur var gerður og sem samningsaðilarnir sáu ekki fyrir, sem ástæðu til slita samningsins eða úrsagnar nema:
 - a) það að viðkomandi aðstæður voru fyrir hendi hafi talist vera grundvallarforsenda samþykkis samningsaðilanna fyrir því að vera bundnir af samningnum og
 - b) áhrif breytingarinnar muni gagnert breyta umfangi skuldbindinga sem enn á eftir að efna samkvæmt samningnum.
2. Ekki má bera fyrir sig grundvallarbreytingu á aðstæðum sem ástæðu til slita samnings eða úrsagnar:
 - a) ef samningurinn ákvarðar mörk eða
 - b) ef grundvallarbreytingin er til komin vegna brots samningsaðilans, sem ber hana fyrir sig, annaðhvort á skuldbindingu samkvæmt samningnum eða á annarri alþjóðlegri skuldbindingu gagnvart öðrum aðila að samningnum.
3. Ef samningsaðili getur, samkvæmt málsgreinunum hér að framan, borið fyrir sig grundvallarbreytingu á aðstæðum sem ástæðu til slita milliríkjasamnings eða úrsagnar getur hann einnig borið fyrir sig breytinguna sem ástæðu til að fresta framkvæmd samningsins.

63. gr.

Slit stjórnmalasambands eða ræðissambands.

Slit stjórnmalasambands eða ræðissambands milli aðila að milliríkjasamningi hefur ekki áhrif á lagaleg tengsl þeirra á milli samkvæmt milliríkjasamningnum nema stjórn mála- eða ræðissamband sé ómissandi til beitingar samningsins.

64. gr.

Ný ófrávíkjanleg grunnregla þjóðaréttar (jus cogens).

Ef fram kemur ný ófrávíkjanleg grunnregla þjóðaréttar hefur gildandi milliríkjasamningur, sem er í andstöðu við þá reglu, ekkert lagalegt gildi og er slitið.

4. ÞÁTTUR MÁLSMEDFERÐ

65. gr.

*Málsmeðferð sem fylgja skal við ógildingu, slit, úrsögn
eða frestun á framkvæmd milliríkjasamnings.*

1. Samningsaðili, sem ber fyrir sig, samkvæmt ákvæðum þessa samnings, annaðhvort að galli hafi verið á samþykki hans fyrir því að vera bundinn af milliríkjasamningi eða ástæðu til að vefengja gildi samningsins, slíta honum, segja sig frá honum eða fresta framkvæmd hans, verður að tilkynna hinum samningsaðilunum um kröfu sína. Í tilkynningunni skal tilgreina þá ráðstöfun sem til stendur að gera varðandi samninginn og ástæðurnar fyrir henni.
2. Hafi enginn samningsaðila hreyft andmælum að liðnum fresti sem skal ekki vera skemmri en þrír mánuðir frá móttöku tilkynningarinnar, nema í brýnum tilvikum, skal samningsaðilinn sem sendi

tilkynninguna gera þá ráðstöfun, sem hann hefur lagt til, með þeim hætti sem kveðið er á um í 67. gr.

3. Hafi annar samningsaðili á hinn bóginn hreyft andmælum skulu samningsaðilarnir leita lausnar eftir þeim leiðum sem tilgreindar eru í 33. gr. sáttmála Sameinuðu þjóðanna.
4. Ekkert í málsgreinunum hér að framan skal hafa áhrif á réttindi eða skyldur samningsaðilanna samkvæmt neinum gildandi ákvæðum varðandi lausn á deilumálum sem eru bindandi fyrir þá.
5. Með fyrirvara um 45. gr. skal sú staðreynd að ríki hafi ekki áður sent tilkynninguna sem mælt er fyrir um í 1. mgr. ekki koma í veg fyrir að það sendi slíka tilkynningu sem svar til annars samningsaðila sem krefst efnda á milliríkjasamningnum eða heldur því fram að um brot á samningnum sé að ræða.

66. gr.

Málsmeðferðarreglur varðandi úrlausnir dómstóla, gerðardóm og sáttameðferð.

Hafi lausn ekki náðst skv. 3. mgr. 65. gr. innan 12 mánaða frá andmæladegi skal fylgja eftirfarandi málsmeðferðarreglum:

- a) hvaða aðili sem er að deilu sem varðar beitingu eða túlkun 53. gr. eða 64. gr. getur vísað henni, með skriflegri beiðni, til Alþjóðadómstólsins í Haag til úrskurðar nema aðilarnir komist að einróma samkomulagi um að leggja deiluna í gerð,
- b) hvaða aðili sem er að deilu er varðar beitingu eða túlkun annarra greina í V. hluta þessa samnings getur hafið þá málsmeðferð sem tilgreind er í viðaukanum við hann með því leggja fram beiðni um það hjá aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna.

67. gr.

Skjöl til að lýsa yfir ógildingu, slitum, úrsögn eða frestun á framkvæmd milliríkjasamnings.

1. Tilkynningin sem kveðið er á um í 1. mgr. 65. gr. verður að vera skrifleg.
2. Sérhverja athöfn til að lýsa yfir ógildingu, slitum, úrsögn eða frestun á framkvæmd samnings samkvæmt ákvæðum samningsins eða 2. eða 3. mgr. 65. gr. skulu fara fram með skjali sem er miðlað til hinna samningsaðilanna. Ef skjalið er ekki undirritað af þjóðhöfðingja, leiðtoga ríkisstjórnar eða utanríkisráðherra er hægt að biðja fulltrúa ríkisins sem sendir það um að leggja fram fullt umboð.

68. gr.

Afturköllun tilkynninga og skjala sem kveðið er á um í 65. og 67. gr.

Heimilt er að afturkalla tilkynningu eða skjal, sem kveðið er á um í 65. eða 67. gr., hvenær sem er áður en hún eða það tekur gildi.

5. ÞÁTTUR

AFLEIÐINGAR AF ÓGILDINGU, SLITUM EÐA FRESTUN Á FRAMKVÆMD MILLIRÍKJASAMNINGS

69. gr.

Afleiðingar af ógildingu milliríkjasamnings.

1. Milliríkjasamningur sem er ógildur samkvæmt þessum samningi hefur ekkert lagalegt gildi. Ákvæði milliríkjasamnings sem hefur ekki lagalegt gildi hafa engin réttaráhrif.
2. Hafi athafnir engu að síður verið framkvæmdar á grundvelli slíks samnings:
 - a) getur hver samningsaðili kafið annan samningsaðila um að koma á þeirri stöðu, að því marki sem mögulegt er, í gagnkvæmum samskiptum þeirra sem hefði verið uppi ef viðkomandi athafnir hefðu ekki verið framkvæmdar,
 - b) teljast athafnir, sem framkvæmdar voru í góðri trú áður en skírskotað var til ógildingar, ekki vera ólögðmætar af þeirri ástæðu einni að samningurinn sé ógildur.
3. Í tilvikum sem falla undir 49., 50., 51. eða 52. gr. gildir 2. mgr. ekki að því er varðar samningsaðilann sem rekja má svikin, spillinguna eða þvingunina til.
4. Ef um er að ræða ógildingu á samþykki tiltekins ríkis fyrir því að vera bundið af marghliða

milliríkjasamningi gilda reglurnar hér að framan í samskiptum milli þess ríkis og aðila að samningnum.

70. gr.

Afleiðingar af slitum milliríkjasamnings.

1. Ef ekki er kveðið á um annað í viðkomandi milliríkjasamningi eða komi samningsaðilarnir sér ekki saman um annað munu slit hans samkvæmt ákvæðum hans eða í samræmi við þennan samning:
 - a) leysa samningsaðilana undan hvers kyns frekari skuldbindingum um að efna milliríkjasamninginn,
 - b) ekki hafa áhrif á réttindi, skyldur eða lagalega stöðu samningsaðilanna sem skapaðist við framkvæmd samningsins áður en til slita hans kom.
2. Ef ríki segir marghliða milliríkjasamningi upp eða segir sig frá honum gildir 1. mgr. í samskiptum milli viðkomandi ríkis og hvers hinna aðilanna að samningnum frá þeim degi sem slík uppsögn eða úrsögn öðlast gildi.

71. gr.

Afleiðingar af ógildingu milliríkjasamnings sem stangast á við ófrávíkjanlega grunnreglu þjóðaréttar.

1. Hafi milliríkjasamningur ekki lagalegt gildi skv. 53. gr. skulu samningsaðilarnir:
 - a) afnema, eftir því sem framast er unnt, afleiðingar athafna sem framkvæmdar eru á grundvelli ákvæða sem stangast á við ófrávíkjanlega grunnreglu þjóðaréttar og
 - b) færa gagnkvæm samskipti sín til samræmis við viðkomandi ófrávíkjanlega grunnreglu þjóðaréttar.
 - c) Ef milliríkjasamningur hættir að hafa lagalegt gildi og er slitið skv. 64. gr. skulu slit samningsins:
 - d) leysa samningsaðilana undan hvers kyns frekari skuldbindingum um að efna milliríkjasamninginn,
 - e) ekki hafa áhrif á réttindi, skyldur eða lagalega stöðu samningsaðilanna sem skapaðist við framkvæmd samningsins áður en til slita hans kom, að því tilskildu að eftir það megi einungis viðhalda þessum réttindum, skyldum eða stöðu að því marki sem viðhald þeirra er ekki í sjálfu sér í andstöðu við hina nýju ófrávíkjanlegu grunnreglu þjóðaréttar.

72. gr.

Afleiðingar frestunar á framkvæmd milliríkjasamnings.

1. Ef ekki er kveðið á um annað í viðkomandi milliríkjasamningi eða komi samningsaðilarnir sér ekki saman um annað mun frestun á framkvæmd milliríkjasamnings samkvæmt ákvæðum hans eða í samræmi við þennan samning:
 - a) leysa samningsaðilana, sem frestað hafa framkvæmd samningsins sín á milli, undan þeirri skyldu að efna milliríkjasamninginn í gagnkvæmum samskiptum sínum meðan á frestuninni stendur,
 - b) ekki hafa áhrif með öðrum hætti á lagaleg tengsl milli samningsaðilanna samkvæmt viðkomandi samningi.
2. Á meðan frestunin varir skulu samningsaðilarnir forðast athafnir sem eru líklegar til að standa í vegi fyrir því að samningurinn komist til framkvæmda á ný.

VI. HLUTI
ÝMIS ÁKVÆÐI

73. gr.

Tilvik sem varða það þegar ríki tekur við af öðru ríki, ábyrgð ríkja og þegar hernaðaráttök brjótast út.

Ákvæði þessa samnings skulu ekki hafa áhrif á mál sem kunna að koma upp með tilliti til milliríkjasamnings vegna þess að ríki tekur við af öðru ríki, vegna alþjóðlegrar ábyrgðar ríkis eða þess að hernaðaráttök brjótast út milli ríkja.

74. gr.

Stjórn mála- og ræðissamband og gerð milliríkjasamninga.

Þótt stjórn mála- eða ræðissambandi sé slitið eða það sé ekki til staðar milli tveggja ríkja eða fleiri kemur það ekki í veg fyrir að þessi ríki geri með sér milliríkjasamninga. Gerð milliríkjasamnings hefur í sjálfu sér ekki áhrif á stöðuna varðandi stjórn mála- eða ræðissamband.

75. gr.

Tilvik árássarríkis.

Ákvæði þessa samnings eru með fyrirvara um skuldbindingu í tengslum við milliríkjasamning sem kann að skapast fyrir árássarríki vegna ráðstafana sem gerðar eru í samræmi við sáttmála Sameinuðu þjóðanna með vísan til árássar viðkomandi ríkis.

VII. HLUTI
VÖRSLUAÐILAR, TILKYNNINGAR, LEIÐRÉTTINGAR OG SKRÁNING

76. gr.

Vörsluaðilar milliríkjasamninga.

3. Samningsviðræðuríkin geta tilnefnt vörsluaðila milliríkjasamnings, annaðhvort í samningnum sjálfum eða með öðrum hætti. Vörsluaðili getur verið eitt ríki eða fleiri, alþjóðastofnun eða æðsti yfirmaður stofnunar.
4. Hlutverk vörsluaðila samnings er alþjóðlegt í eðli sínu og vörsluaðilanum ber skylda til að gæta óhlutdrægni í starfi sínu. Einkum skal sú staðreynd að milliríkjasamningur hefur ekki öðlast gildi milli tiltekinnna samningsaðila eða að fram hafi komið ágreiningur milli ríkis og vörsluaðila varðandi framkvæmd starfa hins síðarnefnda ekki hafa áhrif á þá skyldu.

77. gr.

Hlutverk vörsluaðila.

1. Hlutverk vörsluaðila felst einkum í eftirfarandi, nema kveðið sé á um annað í samningnum eða samningsríkin komi sér saman um annað:
 - a) að hafa í vörslu sinni frumtexta samningsins og skjöl yfir fullt umboð sem vörsluaðila eru afhent,
 - b) að útbúa staðfest afrit af frumtextanum og útbúa frekari texta samningsins á þeim viðbótar-tungumálum sem samningurinn kann að krefjast og senda samningsaðilunum og þeim ríkjum sem eiga rétt á að gerast aðilar að samningnum,
 - c) að taka við undirritunum á samningnum og taka við og varðveita skjöl, tilkynningar og samskipti sem hann varða,
 - d) að rannsaka hvort undirritun eða skjal, tilkynning eða samskipti sem varða samninginn sé með tilhlýðilegu og réttu sniði og láta viðkomandi ríki vita ef þörf er á,
 - e) að upplýsa samningsaðilana og ríki sem eiga rétt á að gerast aðilar að samningnum um athafnir, tilkynningar og samskipti sem varða samninginn,
 - f) að upplýsa ríkin sem eiga rétt á að gerast aðilar að samningnum um það þegar sá fjöldi undirskrifta eða skjala um fullgildinguna, staðfestingu, samþykki eða aðild, sem krafist er vegna gildistöku samningsins, hefur verið móttækinn eða afhentur til vörslu,
 - g) að skrá samninginn hjá skrifstofu Sameinuðu þjóðanna,
 - h) að gegna þeim skyldum sem tilgreindar eru í öðrum ákvæðum þessa samnings.

2. Komi fram ágreiningur milli ríkis og vörsluaðila hvað varðar framkvæmd starfa hins síðarnefnda skal vörsluaðili vekja athygli undirritunarriks og samningsríks eða, ef við á, þar til bærrar stjórnareiningar viðkomandi alþjóðastofnunar á málinu.

78. gr.

Tilkynningar og samskipti.

Ef ekki er kveðið á um annað í milliríkjasamningnum eða þessum samningi skal tilkynning eða samskipti sem ríki ber að senda samkvæmt þessum samningi:

- a) send beint til þeirra ríkja sem þau eru ætluð ef vörsluaðili er ekki til staðar en til vörsluaðila ef hann er til staðar,
- b) því aðeins teljast hafa verið send af viðkomandi ríki þegar ríkið sem þau eru send til hefur tekið við þeim eða, eftir atvikum, vörsluaðilinn,
- c) ef þau eru send til vörsluaðila, því aðeins teljast hafa verið móttækin af ríkinu sem þau voru ætluð þegar hið síðarnefnda hefur verið upplýst af vörsluaðila í samræmi við e-lið 1. mgr. 77. gr.

79. gr.

Leiðréttingar á villum í textum eða í staðfestum afritum af milliríkjasamningum.

1. Ef fram kemur eftir að gildi texta hefur verið viðurkennt að undirritunarrikin og samningsríkin eru sammála um að í texta milliríkjasamnings sé að finna villu skal leiðrétta villuna nema þau ákveði að gera leiðréttingu með öðrum hætti:
 - a) með því að láta gera viðeigandi leiðréttingu á textanum og fá fulltrúa, sem til þess hafa tilhlýðilegt umboð, til að rita upphafsstafi sína við hana,
 - b) með því að gefa út eða skiptast á skjali eða skjölum þar sem sú leiðrétting sem samkomulag hefur náðst um er tilgreind eða
 - c) með því að gefa út leiðréttan texta milliríkjasamningsins í heild með sömu aðferð og upprunalega textann.
2. Ef vörsluaðili er til staðar fyrir milliríkjasamning skal hann tilkynna undirritunarriksjunum og samningsríksjunum um villuna og tillögu að leiðréttingu og tilgreina viðeigandi frest til að andmæla fyrirhugaðri leiðréttingu. Ef, við lok frestsins:
 - a) engum andmælum hefur verið hreyft skal vörsluaðilinn annast leiðréttingu á textanum og rita upphafsstafi sína við hana og taka saman formlegt skjal (procès-verbal) yfir lagfæringu textans og senda afrit af því til samningsaðilanna og þeirra ríkja sem eiga rétt á að gerast aðilar að samningnum,
 - b) andmælum hefur verið hreyft skal vörsluaðilinn senda andmælin til undirritunarriksjanna og samningsríksjanna.
3. Reglur 1. og 2. mgr. gilda einnig þegar gildi textans hefur verið viðurkennt á tveimur eða fleiri tungumálum og svo virðist sem fyrir hendi sé ósamræmi sem undirritunarrikin og samningsríkin eru sammála um að rétt sé að leiðrétta.
4. Leiðrétti textinn kemur í stað gallaða textans frá upphafi (ab initio) nema undirritunarrikin og samningsríkin ákveði annað.
5. Tilkynna skal skrifstofu Sameinuðu þjóðanna um leiðréttingu á texta milliríkjasamnings sem hefur verið skráður.
6. Ef villa uppgötvast í staðfestu afriti samnings skal vörsluaðilinn taka saman formlegt skjal (procès-verbal) þar sem leiðréttingin er tilgreind og senda afrit af því til undirritunarriksjanna og samningsríksjanna.

80. gr.

Skráning og birting milliríkjasamninga.

1. Eftir gildistöku milliríkjasamninga skal senda þá til skrifstofu Sameinuðu þjóðanna til skráningar eða innlagnar og skjalfestingar, eftir því sem við á, og til birtingar.

2. Í tilnefningu vörsluaðila skal felast heimild hans til að framkvæma það sem tilgreint er í málsgreininni hér að framan.

VIII. HLUTI
LOKAÁKVÆÐI

81. gr.

Undirritun.

Samningur þessi skal liggja frammi til undirritunar fyrir öll ríki sem eru aðilar að Sameinuðu þjóðunum eða einhverjum sérstofnunum þeirra eða að Alþjóðakjarnaorkumálastofnuninni eða aðila að stofnsamþykkt Alþjóðadómstólsins í Haag og fyrir hvert það ríki annað sem allsherjarþing Sameinuðu þjóðanna hefur boðið að gerast aðili að samningnum, sem hér segir: til 30. nóvember 1969 hjá sambandsráðuneyti utanríkismála Lýðveldisins Austurríkis og síðar, til 30. apríl 1970, hjá höfuðstöðvum Sameinuðu þjóðanna í New York.

82. gr.

Fullgilding.

Samningur þessi er með fyrirvara um fullgildingu. Fullgildingarskjölin skulu afhent aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna til vörslu.

83. gr.

Aðild.

Sérhverju ríki, sem fellur undir einhvern þeirra flokka sem getið er í 81. gr., er heimilt að gerast aðili að samningi þessum. Aðildarskjölin skulu afhent aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna til vörslu.

84. gr.

Gildistaka.

1. Samningur þessi skal ganga í gildi á þrítugasta degi eftir að þrítugasta og fimmta skjalið um fullgildingu eða aðild hefur verið afhent til vörslu.
2. Að því er varðar sérhvert ríki sem fullgildir samninginn eða gerist aðili að honum eftir að þrítugasta og fimmta fullgildingar- eða aðildarskjalið hefur verið afhent til vörslu, skal samningurinn öðlast gildi á þrítugasta degi eftir að það afhendir skjal sitt um fullgildingu eða aðild til vörslu.

85. gr.

Gildir textar.

Frumrit samnings þessa, en textar hans á ensku, frönsku, kínversku, rússnesku og spænsku eru jafngildir, skal afhent aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna til vörslu.

ÞESSU TIL STAÐFESTU hafa undirritaðir fulltrúar, sem til þess hafa tilhlýðilegt umboð ríkisstjórna sinna, undirritað samning þennan.

GJÖRT í Vín 23. maí 1969.

VIDAUKI

1. Aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna skal taka saman og halda skrá yfir sáttasemjara sem eru hæfir lögfræðingar. Í þessu skyni skal hverju ríki, sem á aðild að Sameinuðu þjóðunum eða er aðili að samningi þessum, boðið að tilnefna tvo sáttasemjara og skal skráin innihalda nöfn þeirra einstaklinga sem þannig eru tilnefndir. Skipunartími sáttasemjara, þ.m.t. sáttasemjara sem er tilnefndur til að gegna tilfallandi lausri stöðu, skal vera fimm ár og má endurnýja hann. Þegar skipunartíma sáttasemjara lýkur skal hann áfram gegna því starfi sem hann hefur verið valinn til samkvæmt eftirfarandi málsgrein.

2. Þegar beiðni hefur verið lögð fyrir aðalframkvæmdastjórnann skv. 66. gr. skal hann vísa deilunni til sáttanefndar sem er skipuð sem hér segir:
Ríkið eða ríkin sem eru annar deiluaðila skulu skipa:
 - a) einn sáttasemjara með ríkisfang í því ríki eða einu þeirra ríkja, sem getur verið valinn af skránni sem um getur í 1. mgr. eða ekki, og
 - b) einn sáttasemjara sem er ekki með ríkisfang í því ríki eða einu þeirra ríkja, sem valinn skal af skránni.Ríkið eða ríkin sem mynda hinn deiluaðilann skulu skipa tvo sáttasemjara með sama hætti. Skipa skal sáttasemjarana fjóra, sem aðilarnir velja, innan sextíu daga frá því að aðalframkvæmdastjórninn tekur við beiðninni.
Sáttasemjararnir fjórir skulu, innan sextíu daga frá því að sá síðasti þeirra var skipaður, skipa fimmta sáttasemjarann af skránni og skal hann vera formaður.
Hafi skipun formanns eða einhvers hinna sáttasemjaranna ekki farið fram innan þess frests sem mælt er fyrir um hér að framan til skipunarinnar skal aðalframkvæmdastjórninn gera það innan sextíu daga frá því að fresturinn rennur út. Aðalframkvæmdastjórninn getur annaðhvort skipað formann af skránni eða úr hópi nefndarmanna alþjóðalaganefndarinnar. Deiluaðilar geta gert með sér samkomulag um að framlengja frestina sem gefnir eru til að ganga frá skipun.
Lausar stöður skal fylla með þeim hætti sem lýst er varðandi upphaflegu skipunina.
3. Sáttanefndin skal setja sér starfsreglur. Nefndinni er heimilt, með samþykki deiluaðilanna, að bjóða hvaða aðila að samningnum sem er að kynna sjónarmið sín fyrir henni munnlega eða skriflega. Nefndin skal taka ákvarðanir og setja fram tilmæli með meirihluta atkvæða nefndarmannanna fimm.
4. Nefndin getur vakið athygli deiluaðilanna á ráðstöfunum sem kunna að stuðla að því að samkomulag náist.
5. Nefndin skal hlýða á málsaðila, taka kröfur og andmæli til umfjöllunar og leggja tillögur fyrir málsaðila til að ná samkomulagi í deilunni.
6. Nefndin skal gefa skýrslu innan tólf mánaða frá því að hún er skipuð. Skýrslan skal afhent aðalframkvæmdastjórnunum til vörslu og send deiluaðilum. Skýrsla nefndarinnar, m.a. hvers kyns niðurstöður sem fram koma þar varðandi málavexti eða lagaatriði, skal ekki vera bindandi fyrir málsaðila og ekki vera annars eðlis en tilmæli sem lögð eru fram til umfjöllunar fyrir málsaðila til að greiða fyrir samkomulagi í deilunni.
7. Aðalframkvæmdastjórninn skal sjá nefndinni fyrir þeirri aðstoð og aðstöðu sem hún kann að þarfnast. Sameinuðu þjóðirnar skulu bera kostnað nefndarinnar.

VIENNA CONVENTION ON THE LAW OF TREATIES 1969

Done at Vienna on 22 May 1969

The States Parties to the present Convention,

Considering the fundamental role of treaties in the history of international relations,

Recognizing the ever-increasing importance of treaties as a source of international law and as a means of developing peaceful cooperation among nations, whatever their constitutional and social systems,

Noting that the principles of free consent and of good faith and the pacta sunt servanda rule are universally recognized,

Affirming that disputes concerning treaties, like other international disputes, should be settled by peaceful means and in conformity with the principles of justice and international law,

Recalling the determination of the peoples of the United Nations to establish conditions under which justice and respect for the obligations arising from treaties can be maintained,

Having in mind the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations, such as the principles of the equal rights and self-determination of peoples, of the sovereign equality and independence of all States, of non-interference in the domestic affairs of States, of the prohibition of the threat or use of force and of universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms for all,

Believing that the codification and progressive development of the law of treaties achieved in the present Convention will promote the purposes of the United Nations set forth in the Charter, namely, the maintenance of international peace and security, the development of friendly relations and the achievement of cooperation among nations,

Affirming that the rules of customary international law will continue to govern questions not regulated by the provisions of the present Convention,

Have agreed as follows:

PART I.

INTRODUCTION

Article 1

Scope of the present Convention

The present Convention applies to treaties between States.

Article 2

Use of terms

1. For the purposes of the present Convention:

- (a) “treaty” means an international agreement concluded between States in written form and governed by international law, whether embodied in a single instrument or in two or more related instruments and whatever its particular designation;
- (b) “ratification”, “acceptance”, “approval” and “accession” mean in each case the international act so named whereby a State establishes on the international plane its consent to be bound by a treaty;
- (c) “full powers” means a document emanating from the competent authority of a State designating a person or persons to represent the State for negotiating, adopting or authenticating the text of a treaty, for expressing the consent of the State to be bound by a treaty, or for accomplishing any other act with respect to a treaty;
- (d) “reservation” means a unilateral statement, however phrased or named, made by a State, when signing, ratifying, accepting, approving or acceding to a treaty, whereby it purports to exclude

- or to modify the legal effect of certain provisions of the treaty in their application to that State;
- (e) “negotiating State” means a State which took part in the drawing up and adoption of the text of the treaty;
 - (f) “contracting State” means a State which has consented to be bound by the treaty, whether or not the treaty has entered into force;
 - (g) “party” means a State which has consented to be bound by the treaty and for which the treaty is in force;
 - (h) “third State” means a State not a party to the treaty;
 - (i) “international organization” means an intergovernmental organization.
2. The provisions of paragraph 1 regarding the use of terms in the present Convention are without prejudice to the use of those terms or to the meanings which may be given to them in the internal law of any State.

Article 3

International agreements not within the scope of the present Convention

The fact that the present Convention does not apply to international agreements concluded between States and other subjects of international law or between such other subjects of international law, or to international agreements not in written form, shall not affect:

- (a) the legal force of such agreements;
- (b) the application to them of any of the rules set forth in the present Convention to which they would be subject under international law independently of the Convention;
- (c) the application of the Convention to the relations of States as between themselves under international agreements to which other subjects of international law are also parties.

Article 4

Non-retroactivity of the present Convention

Without prejudice to the application of any rules set forth in the present Convention to which treaties would be subject under international law independently of the Convention, the Convention applies only to treaties which are concluded by States after the entry into force of the present Convention with regard to such States.

Article 5

Treaties constituting international organizations and treaties adopted within an international organization

The present Convention applies to any treaty which is the constituent instrument of an international organization and to any treaty adopted within an international organization without prejudice to any relevant rules of the organization.

PART II.

CONCLUSION AND ENTRY INTO FORCE OF TREATIES

SECTION 1. CONCLUSION OF TREATIES

Article 6

Capacity of States to conclude treaties

Every State possesses capacity to conclude treaties.

Article 7

Full powers

1. A person is considered as representing a State for the purpose of adopting or authenticating the text of a treaty or for the purpose of expressing the consent of the State to be bound by a treaty if:
- (a) he produces appropriate full powers; or
 - (b) it appears from the practice of the States concerned or from other circumstances that their intention was to consider that person as representing the State for such purposes and to dispense with full powers.

2. In virtue of their functions and without having to produce full powers, the following are considered as representing their State:
 - (a) Heads of State, Heads of Government and Ministers for Foreign Affairs, for the purpose of performing all acts relating to the conclusion of a treaty;
 - (b) heads of diplomatic missions, for the purpose of adopting the text of a treaty between the accrediting State and the State to which they are accredited;
 - (c) representatives accredited by States to an international conference or to an international organization or one of its organs, for the purpose of adopting the text of a treaty in that conference, organization or organ.

Article 8

Subsequent confirmation of an act performed without authorization

An act relating to the conclusion of a treaty performed by a person who cannot be considered under article 7 as authorized to represent a State for that purpose is without legal effect unless afterwards confirmed by that State.

Article 9

Adoption of the text

1. The adoption of the text of a treaty takes place by the consent of all the States participating in its drawing up except as provided in paragraph 2.
2. The adoption of the text of a treaty at an international conference takes place by the vote of two thirds of the States present and voting, unless by the same majority they shall decide to apply a different rule.

Article 10

Authentication of the text

The text of a treaty is established as authentic and definitive:

- (a) by such procedure as may be provided for in the text or agreed upon by the States participating in its drawing up; or
- (b) failing such procedure, by the signature, signature ad referendum or initialling by the representatives of those States of the text of the treaty or of the Final Act of a conference incorporating the text.

Article 11

Means of expressing consent to be bound by a treaty

The consent of a State to be bound by a treaty may be expressed by signature, exchange of instruments constituting a treaty, ratification, acceptance, approval or accession, or by any other means if so agreed.

Article 12

Consent to be bound by a treaty expressed by signature

1. The consent of a State to be bound by a treaty is expressed by the signature of its representative when:
 - (a) the treaty provides that signature shall have that effect;
 - (b) it is otherwise established that the negotiating States were agreed that signature should have that effect; or
 - (c) the intention of the State to give that effect to the signature appears from the full powers of its representative or was expressed during the negotiation.
2. For the purposes of paragraph 1:
 - (a) the initialling of a text constitutes a signature of the treaty when it is established that the negotiating States so agreed;
 - (b) the signature ad referendum of a treaty by a representative, if confirmed by his State, constitutes a full signature of the treaty.

Article 13

Consent to be bound by a treaty expressed by an exchange of instruments constituting a treaty

The consent of States to be bound by a treaty constituted by instruments exchanged between them is expressed by that exchange when:

- (a) the instruments provide that their exchange shall have that effect; or
- (b) it is otherwise established that those States were agreed that the exchange of instruments should have that effect.

Article 14

Consent to be bound by a treaty expressed by ratification, acceptance or approval

1. The consent of a State to be bound by a treaty is expressed by ratification when:
 - (a) the treaty provides for such consent to be expressed by means of ratification;
 - (b) it is otherwise established that the negotiating States were agreed that ratification should be required;
 - (c) the representative of the State has signed the treaty subject to ratification; or
 - (d) the intention of the State to sign the treaty subject to ratification appears from the full powers of its representative or was expressed during the negotiation.
2. The consent of a State to be bound by a treaty is expressed by acceptance or approval under conditions similar to those which apply to ratification.

Article 15

Consent to be bound by a treaty expressed by accession

The consent of a State to be bound by a treaty is expressed by accession when:

- (a) the treaty provides that such consent may be expressed by that State by means of accession;
- (b) it is otherwise established that the negotiating States were agreed that such consent may be expressed by that State by means of accession; or
- (c) all the parties have subsequently agreed that such consent may be expressed by that State by means of accession.

Article 16

Exchange or deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession

Unless the treaty otherwise provides, instruments of ratification, acceptance, approval or accession establish the consent of a State to be bound by a treaty upon:

- (a) their exchange between the contracting States;
- (b) their deposit with the depositary; or
- (c) their notification to the contracting States or to the depositary, if so agreed.

Article 17

Consent to be bound by part of a treaty and choice of differing provisions

1. Without prejudice to articles 19 to 23, the consent of a State to be bound by part of a treaty is effective only if the treaty so permits or the other contracting States so agree.
2. The consent of a State to be bound by a treaty which permits a choice between differing provisions is effective only if it is made clear to which of the provisions the consent relates.

Article 18

Obligation not to defeat the object and purpose of a treaty prior to its entry into force

A State is obliged to refrain from acts which would defeat the object and purpose of a treaty when:

- (a) it has signed the treaty or has exchanged instruments constituting the treaty subject to ratify-

- cation, acceptance or approval, until it shall have made its intention clear not to become a party to the treaty; or
- (b) it has expressed its consent to be bound by the treaty, pending the entry into force of the treaty and provided that such entry into force is not unduly delayed.

SECTION 2. RESERVATIONS

Article 19

Formulation of reservations

A State may, when signing, ratifying, accepting, approving or acceding to a treaty, formulate a reservation unless:

- (a) the reservation is prohibited by the treaty;
- (b) the treaty provides that only specified reservations, which do not include the reservation in question, may be made; or
- (c) in cases not falling under subparagraphs (a) and (b), the reservation is incompatible with the object and purpose of the treaty.

Article 20

Acceptance of and objection to reservations

1. A reservation expressly authorized by a treaty does not require any subsequent acceptance by the other contracting States unless the treaty so provides.
2. When it appears from the limited number of the negotiating States and the object and purpose of a treaty that the application of the treaty in its entirety between all the parties is an essential condition of the consent of each one to be bound by the treaty, a reservation requires acceptance by all the parties.
3. When a treaty is a constituent instrument of an international organization and unless it otherwise provides, a reservation requires the acceptance of the competent organ of that organization.
4. In cases not falling under the preceding paragraphs and unless the treaty otherwise provides:
 - (a) acceptance by another contracting State of a reservation constitutes the reserving State a party to the treaty in relation to that other State if or when the treaty is in force for those States;
 - (b) an objection by another contracting State to a reservation does not preclude the entry into force of the treaty as between the objecting and reserving States unless a contrary intention is definitely expressed by the objecting State;
 - (c) an act expressing a State's consent to be bound by the treaty and containing a reservation is effective as soon as at least one other contracting State has accepted the reservation.
5. For the purposes of paragraphs 2 and 4 and unless the treaty otherwise provides, a reservation is considered to have been accepted by a State if it shall have raised no objection to the reservation by the end of a period of twelve months after it was notified of the reservation or by the date on which it expressed its consent to be bound by the treaty, whichever is later.

Article 21

Legal effects of reservations and of objections to reservations

1. A reservation established with regard to another party in accordance with articles 19, 20 and 23:
 - (a) modifies for the reserving State in its relations with that other party the provisions of the treaty to which the reservation relates to the extent of the reservation; and
 - (b) modifies those provisions to the same extent for that other party in its relations with the reserving State.
2. The reservation does not modify the provisions of the treaty for the other parties to the treaty inter se.
3. When a State objecting to a reservation has not opposed the entry into force of the treaty between itself and the reserving State, the provisions to which the reservation relates do not apply as between the two States to the extent of the reservation.

Article 22

Withdrawal of reservations and of objections to reservations

1. Unless the treaty otherwise provides, a reservation may be withdrawn at any time and the consent of a State which has accepted the reservation is not required for its withdrawal.
2. Unless the treaty otherwise provides, an objection to a reservation may be withdrawn at any time.
3. Unless the treaty otherwise provides, or it is otherwise agreed:
 - (a) the withdrawal of a reservation becomes operative in relation to another contracting State only when notice of it has been received by that State;
 - (b) the withdrawal of an objection to a reservation becomes operative only when notice of it has been received by the State which formulated the reservation.

Article 23

Procedure regarding reservations

1. A reservation, an express acceptance of a reservation and an objection to a reservation must be formulated in writing and communicated to the contracting States and other States entitled to become parties to the treaty.
2. If formulated when signing the treaty subject to ratification, acceptance or approval, a reservation must be formally confirmed by the reserving State when expressing its consent to be bound by the treaty. In such a case the reservation shall be considered as having been made on the date of its confirmation.
3. An express acceptance of, or an objection to, a reservation made previously to confirmation of the reservation does not itself require confirmation.
4. The withdrawal of a reservation or of an objection to a reservation must be formulated in writing.

SECTION 3. ENTRY INTO FORCE AND PROVISIONAL,
APPLICATION OF TREATIES

Article 24

Entry into force

1. A treaty enters into force in such manner and upon such date as it may provide or as the negotiating States may agree.
2. Failing any such provision or agreement, a treaty enters into force as soon as consent to be bound by the treaty has been established for all the negotiating States.
3. When the consent of a State to be bound by a treaty is established on a date after the treaty has come into force, the treaty enters into force for that State on that date, unless the treaty otherwise provides.
4. The provisions of a treaty regulating the authentication of its text, the establishment of the consent of States to be bound by the treaty, the manner or date of its entry into force, reservations, the functions of the depositary and other matters arising necessarily before the entry into force of the treaty apply from the time of the adoption of its text.

Article 25

Provisional application

1. A treaty or a part of a treaty is applied provisionally pending its entry into force if:
 - (a) the treaty itself so provides; or
 - (b) the negotiating States have in some other manner so agreed.
2. Unless the treaty otherwise provides or the negotiating States have otherwise agreed, the provisional application of a treaty or a part of a treaty with respect to a State shall be terminated if that State notifies the other States between which the treaty is being applied provisionally of its intention not to become a party to the treaty.

PART III.
OBSERVANCE, APPLICATION AND INTERPRETATION OF TREATIES
SECTION 1. OBSERVANCE OF TREATIES

Article 26

“Pacta sunt servanda”

Every treaty in force is binding upon the parties to it and must be performed by them in good faith.

Article 27

Internal law and observance of treaties

A party may not invoke the provisions of its internal law as justification for its failure to perform a treaty. This rule is without prejudice to article 46.

SECTION 2. APPLICATION OF TREATIES

Article 28

Non-retroactivity of treaties

Unless a different intention appears from the treaty or is otherwise established, its provisions do not bind a party in relation to any act or fact which took place or any situation which ceased to exist before the date of the entry into force of the treaty with respect to that party.

Article 29

Territorial scope of treaties

Unless a different intention appears from the treaty or is otherwise established, a treaty is binding upon each party in respect of its entire territory.

Article 30

Application of successive treaties relating to the same subject matter

1. Subject to Article 103 of the Charter of the United Nations, the rights and obligations of States Parties to successive treaties relating to the same subject matter shall be determined in accordance with the following paragraphs.
2. When a treaty specifies that it is subject to, or that it is not to be considered as incompatible with, an earlier or later treaty, the provisions of that other treaty prevail.
3. When all the parties to the earlier treaty are parties also to the later treaty but the earlier treaty is not terminated or suspended in operation under article 59, the earlier treaty applies only to the extent that its provisions are compatible with those of the later treaty.
4. When the parties to the later treaty do not include all the parties to the earlier one:
 - (a) as between States Parties to both treaties the same rule applies as in paragraph 3;
 - (b) as between a State party to both treaties and a State party to only one of the treaties, the treaty to which both States are parties governs their mutual rights and obligations.
5. Paragraph 4 is without prejudice to article 41, or to any question of the termination or suspension of the operation of a treaty under article 60 or to any question of responsibility which may arise for a State from the conclusion or application of a treaty the provisions of which are incompatible with its obligations towards another State under another treaty.

SECTION 3. INTERPRETATION OF TREATIES

Article 31

General rule of interpretation

1. A treaty shall be interpreted in good faith in accordance with the ordinary meaning to be given to the terms of the treaty in their context and in the light of its object and purpose.
2. The context for the purpose of the interpretation of a treaty shall comprise, in addition to the text, including its preamble and annexes:
 - (a) any agreement relating to the treaty which was made between all the parties in connection with the conclusion of the treaty;

- (b) any instrument which was made by one or more parties in connection with the conclusion of the treaty and accepted by the other parties as an instrument related to the treaty.
- 3. There shall be taken into account, together with the context:
 - (a) any subsequent agreement between the parties regarding the interpretation of the treaty or the application of its provisions;
 - (b) any subsequent practice in the application of the treaty which establishes the agreement of the parties regarding its interpretation;
 - (c) any relevant rules of international law applicable in the relations between the parties.
- 4. A special meaning shall be given to a term if it is established that the parties so intended.

Article 32

Supplementary means of interpretation

Recourse may be had to supplementary means of interpretation, including the preparatory work of the treaty and the circumstances of its conclusion, in order to confirm the meaning resulting from the application of article 31, or to determine the meaning when the interpretation according to article 31:

- (a) leaves the meaning ambiguous or obscure; or
- (b) leads to a result which is manifestly absurd or unreasonable.

Article 33

Interpretation of treaties authenticated in two or more languages

1. When a treaty has been authenticated in two or more languages, the text is equally authoritative in each language, unless the treaty provides or the parties agree that, in case of divergence, a particular text shall prevail.
2. A version of the treaty in a language other than one of those in which the text was authenticated shall be considered an authentic text only if the treaty so provides or the parties so agree.
3. The terms of the treaty are presumed to have the same meaning in each authentic text.
4. Except where a particular text prevails in accordance with paragraph 1, when a comparison of the authentic texts discloses a difference of meaning which the application of articles 31 and 32 does not remove, the meaning which best reconciles the texts, having regard to the object and purpose of the treaty, shall be adopted.

SECTION 4. TREATIES AND THIRD STATES

Article 34

General rule regarding third States

A treaty does not create either obligations or rights for a third State without its consent.

Article 35

Treaties providing for obligations for third States

An obligation arises for a third State from a provision of a treaty if the parties to the treaty intend the provision to be the means of establishing the obligation and the third State expressly accepts that obligation in writing.

Article 36

Treaties providing for rights for third States

1. A right arises for a third State from a provision of a treaty if the parties to the treaty intend the provision to accord that right either to the third State, or to a group of States to which it belongs, or to all States, and the third State assents thereto. Its assent shall be presumed so long as the contrary is not indicated, unless the treaty otherwise provides.
2. A State exercising a right in accordance with paragraph 1 shall comply with the conditions for its exercise provided for in the treaty or established in conformity with the treaty.

Article 37

Revocation or modification of obligations or rights of third States

1. When an obligation has arisen for a third State in conformity with article 35, the obligation may be revoked or modified only with the consent of the parties to the treaty and of the third State, unless it is established that they had otherwise agreed.
2. When a right has arisen for a third State in conformity with article 36, the right may not be revoked or modified by the parties if it is established that the right was intended not to be revocable or subject to modification without the consent of the third State.

Article 38

Rules in a treaty becoming binding on third States through international custom

Nothing in articles 34 to 37 precludes a rule set forth in a treaty from becoming binding upon a third State as a customary rule of international law, recognized as such.

PART IV.

AMENDMENT AND MODIFICATION OF TREATIES

Article 39

General rule regarding the amendment of treaties

A treaty may be amended by agreement between the parties. The rules laid down in Part II apply to such an agreement except insofar as the treaty may otherwise provide.

Article 40

Amendment of multilateral treaties

1. Unless the treaty otherwise provides, the amendment of multilateral treaties shall be governed by the following paragraphs.
2. Any proposal to amend a multilateral treaty as between all the parties must be notified to all the contracting States, each one of which shall have the right to take part in:
 - (a) the decision as to the action to be taken in regard to such proposal;
 - (b) the negotiation and conclusion of any agreement for the amendment of the treaty.
3. Every State entitled to become a party to the treaty shall also be entitled to become a party to the treaty as amended.
4. The amending agreement does not bind any State already a party to the treaty which does not become a party to the amending agreement; article 30, paragraph 4 (b), applies in relation to such State.
5. Any State which becomes a party to the treaty after the entry into force of the amending agreement shall, failing an expression of a different intention by that State:
 - (a) be considered as a party to the treaty as amended; and
 - (b) be considered as a party to the unamended treaty in relation to any party to the treaty not bound by the amending agreement.

Article 41

Agreements to modify multilateral treaties between certain of the parties only

1. Two or more of the parties to a multilateral treaty may conclude an agreement to modify the treaty as between themselves alone if:
 - (a) the possibility of such a modification is provided for by the treaty; or
 - (b) the modification in question is not prohibited by the treaty and:
 - (i) does not affect the enjoyment by the other parties of their rights under the treaty or the performance of their obligations;
 - (ii) does not relate to a provision, derogation from which is incompatible with the effective execution of the object and purpose of the treaty as a whole.

2. Unless in a case falling under paragraph 1 (a) the treaty otherwise provides, the parties in question shall notify the other parties of their intention to conclude the agreement and of the modification to the treaty for which it provides.

PART V.

INVALIDITY, TERMINATION AND SUSPENSION OF THE OPERATION OF TREATIES

SECTION 1. GENERAL PROVISIONS

Article 42

Validity and continuance in force of treaties

1. The validity of a treaty or of the consent of a State to be bound by a treaty may be impeached only through the application of the present Convention.
2. The termination of a treaty, its denunciation or the withdrawal of a party, may take place only as a result of the application of the provisions of the treaty or of the present Convention. The same rule applies to suspension of the operation of a treaty.

Article 43

Obligations imposed by international law independently of a treaty

The invalidity, termination or denunciation of a treaty, the withdrawal of a party from it, or the suspension of its operation, as a result of the application of the present Convention or of the provisions of the treaty, shall not in any way impair the duty of any State to fulfil any obligation embodied in the treaty to which it would be subject under international law independently of the treaty.

Article 44

Separability of treaty provisions

1. A right of a party, provided for in a treaty or arising under article 56, to denounce, withdraw from or suspend the operation of the treaty may be exercised only with respect to the whole treaty unless the treaty otherwise provides or the parties otherwise agree.
2. A ground for invalidating, terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty recognized in the present Convention may be invoked only with respect to the whole treaty except as provided in the following paragraphs or in article 60.
3. If the ground relates solely to particular clauses, it may be invoked only with respect to those clauses where:
 - (a) the said clauses are separable from the remainder of the treaty with regard to their application;
 - (b) it appears from the treaty or is otherwise established that acceptance of those clauses was not an essential basis of the consent of the other party or parties to be bound by the treaty as a whole; and
 - (c) continued performance of the remainder of the treaty would not be unjust.
4. In cases falling under articles 49 and 50, the State entitled to invoke the fraud or corruption may do so with respect either to the whole treaty or, subject to paragraph 3, to the particular clauses alone.
5. In cases falling under articles 51, 52 and 53, no separation of the provisions of the treaty is permitted.

Article 45

Loss of a right to invoke a ground for invalidating, terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty

A State may no longer invoke a ground for invalidating, terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty under articles 46 to 50 or articles 60 and 62 if, after becoming aware of the facts:

- (a) it shall have expressly agreed that the treaty is valid or remains in force or continues in operation, as the case may be; or
- (b) it must by reason of its conduct be considered as having acquiesced in the validity of the treaty or in its maintenance in force or in operation, as the case may be.

SECTION 2. INVALIDITY OF TREATIES

Article 46

Provisions of internal law regarding competence to conclude treaties

1. A State may not invoke the fact that its consent to be bound by a treaty has been expressed in violation of a provision of its internal law regarding competence to conclude treaties as invalidating its consent unless that violation was manifest and concerned a rule of its internal law of fundamental importance.
2. A violation is manifest if it would be objectively evident to any State conducting itself in the matter in accordance with normal practice and in good faith.

Article 47

Specific restrictions on authority to express the consent of a State

If the authority of a representative to express the consent of a State to be bound by a particular treaty has been made subject to a specific restriction, his omission to observe that restriction may not be invoked as invalidating the consent expressed by him unless the restriction was notified to the other negotiating States prior to his expressing such consent.

Article 48

Error

1. A State may invoke an error in a treaty as invalidating its consent to be bound by the treaty if the error relates to a fact or situation which was assumed by that State to exist at the time when the treaty was concluded and formed an essential basis of its consent to be bound by the treaty.
2. Paragraph 1 shall not apply if the State in question contributed by its own conduct to the error or if the circumstances were such as to put that State on notice of a possible error.
3. An error relating only to the wording of the text of a treaty does not affect its validity; article 79 then applies.

Article 49

Fraud

If a State has been induced to conclude a treaty by the fraudulent conduct of another negotiating State, the State may invoke the fraud as invalidating its consent to be bound by the treaty.

Article 50

Corruption of a representative of a State

If the expression of a State's consent to be bound by a treaty has been procured through the corruption of its representative directly or indirectly by another negotiating State, the State may invoke such corruption as invalidating its consent to be bound by the treaty.

Article 51

Coercion of a representative of a State

The expression of a State's consent to be bound by a treaty which has been procured by the coercion of its representative through acts or threats directed against him shall be without any legal effect.

Article 52

Coercion of a State by the threat or use of force

A treaty is void if its conclusion has been procured by the threat or use of force in violation of the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations.

Article 53

Treaties conflicting with a peremptory norm of general international law ("jus cogens")

A treaty is void if, at the time of its conclusion, it conflicts with a peremptory norm of general international law. For the purposes of the present Convention, a peremptory norm of general international law is a norm accepted and recognized by the international community of States as a whole as a norm from which no derogation is permitted and which can be modified only by a subsequent norm of general international law having the same character.

SECTION 3. TERMINATION AND SUSPENSION
OF THE OPERATION OF TREATIES

Article 54

Termination of or withdrawal from a treaty under its provisions or by consent of the parties

The termination of a treaty or the withdrawal of a party may take place:

- (a) in conformity with the provisions of the treaty; or
- (b) at any time by consent of all the parties after consultation with the other contracting States.

Article 55

Reduction of the parties to a multilateral treaty below the number necessary for its entry into force

Unless the treaty otherwise provides, a multilateral treaty does not terminate by reason only of the fact that the number of the parties falls below the number necessary for its entry into force.

Article 56

Denunciation of or withdrawal from a treaty containing no provision regarding termination, denunciation or withdrawal

1. A treaty which contains no provision regarding its termination and which does not provide for denunciation or withdrawal is not subject to denunciation or withdrawal unless:
 - (a) it is established that the parties intended to admit the possibility of denunciation or withdrawal; or
 - (b) a right of denunciation or withdrawal may be implied by the nature of the treaty.
2. A party shall give not less than twelve months' notice of its intention to denounce or withdraw from a treaty under paragraph 1.

Article 57

Suspension of the operation of a treaty under its provisions or by consent of the parties

The operation of a treaty in regard to all the parties or to a particular party may be suspended:

- (a) in conformity with the provisions of the treaty; or
- (b) at any time by consent of all the parties after consultation with the other contracting States.

Article 58

Suspension of the operation of a multilateral treaty by agreement between certain of the parties only

1. Two or more parties to a multilateral treaty may conclude an agreement to suspend the operation of provisions of the treaty, temporarily and as between themselves alone, if:
 - (a) the possibility of such a suspension is provided for by the treaty; or
 - (b) the suspension in question is not prohibited by the treaty and:
 - (i) does not affect the enjoyment by the other parties of their rights under the treaty or the performance of their obligations;
 - (ii) is not incompatible with the object and purpose of the treaty.

2. Unless in a case falling under paragraph 1 (a) the treaty otherwise provides, the parties in question shall notify the other parties of their intention to conclude the agreement and of those provisions of the treaty the operation of which they intend to suspend.

Article 59

Termination or suspension of the operation of a treaty implied by conclusion of a later treaty

1. 1. A treaty shall be considered as terminated if all the parties to it conclude a later treaty relating to the same subject matter and:
 - (a) it appears from the later treaty or is otherwise established that the parties intended that the matter should be governed by that treaty; or
 - (b) the provisions of the later treaty are so far incompatible with those of the earlier one that the two treaties are not capable of being applied at the same time.
2. The earlier treaty shall be considered as only suspended in operation if it appears from the later treaty or is otherwise established that such was the intention of the parties.

Article 60

Termination or suspension of the operation of a treaty as a consequence of its breach

1. A material breach of a bilateral treaty by one of the parties entitles the other to invoke the breach as a ground for terminating the treaty or suspending its operation in whole or in part.
2. A material breach of a multilateral treaty by one of the parties entitles:
 - (a) the other parties by unanimous agreement to suspend the operation of the treaty in whole or in part or to terminate it either:
 - (i) in the relations between themselves and the defaulting State; or
 - (ii) as between all the parties;
 - (b) a party specially affected by the breach to invoke it as a ground for suspending the operation of the treaty in whole or in part in the relations between itself and the defaulting State;
 - (c) any party other than the defaulting State to invoke the breach as a ground for suspending the operation of the treaty in whole or in part with respect to itself if the treaty is of such a character that a material breach of its provisions by one party radically changes the position of every party with respect to the further performance of its obligations under the treaty.
3. A material breach of a treaty, for the purposes of this article, consists in:
 - (a) a repudiation of the treaty not sanctioned by the present Convention; or
 - (b) the violation of a provision essential to the accomplishment of the object or purpose of the treaty.
4. The foregoing paragraphs are without prejudice to any provision in the treaty applicable in the event of a breach.
5. Paragraphs 1 to 3 do not apply to provisions relating to the protection of the human person contained in treaties of a humanitarian character, in particular to provisions prohibiting any form of reprisals against persons protected by such treaties.

Article 61

Supervening impossibility of performance

1. A party may invoke the impossibility of performing a treaty as a ground for terminating or withdrawing from it if the impossibility results from the permanent disappearance or destruction of an object indispensable for the execution of the treaty. If the impossibility is temporary, it may be invoked only as a ground for suspending the operation of the treaty.
2. Impossibility of performance may not be invoked by a party as a ground for terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty if the impossibility is the result of a breach by that party either of an obligation under the treaty or of any other international obligation owed to any other party to the treaty.

Article 62

Fundamental change of circumstances

1. A fundamental change of circumstances which has occurred with regard to those existing at the time of the conclusion of a treaty, and which was not foreseen by the parties, may not be invoked as a ground for terminating or withdrawing from the treaty unless:
 - (a) the existence of those circumstances constituted an essential basis of the consent of the parties to be bound by the treaty; and
 - (b) the effect of the change is radically to transform the extent of obligations still to be performed under the treaty.
2. A fundamental change of circumstances may not be invoked as a ground for terminating or withdrawing from a treaty:
 - (a) if the treaty establishes a boundary; or
 - (b) if the fundamental change is the result of a breach by the party invoking it either of an obligation under the treaty or of any other international obligation owed to any other party to the treaty.
3. If, under the foregoing paragraphs, a party may invoke a fundamental change of circumstances as a ground for terminating or withdrawing from a treaty it may also invoke the change as a ground for suspending the operation of the treaty.

Article 63

Severance of diplomatic or consular relations

The severance of diplomatic or consular relations between parties to a treaty does not affect the legal relations established between them by the treaty except insofar as the existence of diplomatic or consular relations is indispensable for the application of the treaty.

Article 64

*Emergence of a new peremptory norm
of general international law ("jus cogens")*

If a new peremptory norm of general international law emerges, any existing treaty which is in conflict with that norm becomes void and terminates.

SECTION 4. PROCEDURE

Article 65

*Procedure to be followed with respect to invalidity, termination,
withdrawal from or suspension of the operation of a treaty*

1. A party which, under the provisions of the present Convention, invokes either a defect in its consent to be bound by a treaty or a ground for impeaching the validity of a treaty, terminating it, withdrawing from it or suspending its operation, must notify the other parties of its claim. The notification shall indicate the measure proposed to be taken with respect to the treaty and the reasons therefor.
2. If, after the expiry of a period which, except in cases of special urgency, shall not be less than three months after the receipt of the notification, no party has raised any objection, the party making the notification may carry out in the manner provided in article 67 the measure which it has proposed.
3. If, however, objection has been raised by any other party, the parties shall seek a solution through the means indicated in Article 33 of the Charter of the United Nations.
4. Nothing in the foregoing paragraphs shall affect the rights or obligations of the parties under any provisions in force binding the parties with regard to the settlement of disputes.
5. Without prejudice to article 45, the fact that a State has not previously made the notification prescribed in paragraph 1 shall not prevent it from making such notification in answer to another party claiming performance of the treaty or alleging its violation.

Article 66

Procedures for judicial settlement, arbitration and conciliation

If, under paragraph 3 of article 65, no solution has been reached within a period of 12 months following the date on which the objection was raised, the following procedures shall be followed:

- (a) any one of the parties to a dispute concerning the application or the interpretation of article 53 or 64 may, by a written application, submit it to the International Court of Justice for a decision unless the parties by common consent agree to submit the dispute to arbitration;
- (b) any one of the parties to a dispute concerning the application or the interpretation of any of the other articles in part V of the present Convention may set in motion the procedure specified in the Annex to the Convention by submitting a request to that effect to the Secretary-General of the United Nations.

Article 67

Instruments for declaring invalid, terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty

1. The notification provided for under article 65, paragraph 1, must be made in writing.
2. Any act of declaring invalid, terminating, withdrawing from or suspending the operation of a treaty pursuant to the provisions of the treaty or of paragraphs 2 or 3 of article 65 shall be carried out through an instrument communicated to the other parties. If the instrument is not signed by the Head of State, Head of Government or Minister for Foreign Affairs, the representative of the State communicating it may be called upon to produce full powers.

Article 68

Revocation of notifications and instruments provided for in articles 65 and 67

A notification or instrument provided for in article 65 or 67 may be revoked at any time before it takes effect.

SECTION 5. CONSEQUENCES OF THE INVALIDITY, TERMINATION
OR SUSPENSION OF THE OPERATION OF A TREATY

Article 69

Consequences of the invalidity of a treaty

1. A treaty the invalidity of which is established under the present Convention is void. The provisions of a void treaty have no legal force.
2. If acts have nevertheless been performed in reliance on such a treaty:
 - (a) each party may require any other party to establish as far as possible in their mutual relations the position that would have existed if the acts had not been performed;
 - (b) acts performed in good faith before the invalidity was invoked are not rendered unlawful by reason only of the invalidity of the treaty.
3. In cases falling under article 49, 50, 51 or 52, paragraph 2 does not apply with respect to the party to which the fraud, the act of corruption or the coercion is imputable.
4. In the case of the invalidity of a particular State's consent to be bound by a multilateral treaty, the foregoing rules apply in the relations between that State and the parties to the treaty.

Article 70

Consequences of the termination of a treaty

1. Unless the treaty otherwise provides or the parties otherwise agree, the termination of a treaty under its provisions or in accordance with the present Convention:
 - (a) releases the parties from any obligation further to perform the treaty;
 - (b) does not affect any right, obligation or legal situation of the parties created through the execution of the treaty prior to its termination.
2. If a State denounces or withdraws from a multilateral treaty, paragraph 1 applies in the relations between that State and each of the other parties to the treaty from the date when such denunciation or withdrawal takes effect.

Article 71

*Consequences of the invalidity of a treaty which
conflicts with a peremptory norm of general international law*

1. In the case of a treaty which is void under article 53 the parties shall:
 - (a) eliminate as far as possible the consequences of any act performed in reliance on any provision which conflicts with the peremptory norm of general international law; and
 - (b) bring their mutual relations into conformity with the peremptory norm of general international law.
2. In the case of a treaty which becomes void and terminates under article 64, the termination of the treaty:
 - (a) releases the parties from any obligation further to perform the treaty;
 - (b) does not affect any right, obligation or legal situation of the parties created through the execution of the treaty prior to its termination, provided that those rights, obligations or situations may thereafter be maintained only to the extent that their maintenance is not in itself in conflict with the new peremptory norm of general international law.

Article 72

Consequences of the suspension of the operation of a treaty

1. Unless the treaty otherwise provides or the parties otherwise agree, the suspension of the operation of a treaty under its provisions or in accordance with the present Convention:
 - (a) releases the parties between which the operation of the treaty is suspended from the obligation to perform the treaty in their mutual relations during the period of the suspension;
 - (b) does not otherwise affect the legal relations between the parties established by the treaty.
2. During the period of the suspension the parties shall refrain from acts tending to obstruct the resumption of the operation of the treaty.

PART VI.

MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 73

Cases of State succession, State responsibility and outbreak of hostilities

The provisions of the present Convention shall not prejudice any question that may arise in regard to a treaty from a succession of States or from the international responsibility of a State or from the outbreak of hostilities between States.

Article 74

*Diplomatic and consular relations and
the conclusion of treaties*

The severance or absence of diplomatic or consular relations between two or more States does not prevent the conclusion of treaties between those States. The conclusion of a treaty does not in itself affect the situation in regard to diplomatic or consular relations.

Article 75

Case of an aggressor State

The provisions of the present Convention are without prejudice to any obligation in relation to a treaty which may arise for an aggressor State in consequence of measures taken in conformity with the Charter of the United Nations with reference to that State's aggression.

PART VII.
DEPOSITARIES, NOTIFICATIONS, CORRECTIONS AND REGISTRATION
Article 76

Depositaries of treaties

1. The designation of the depositary of a treaty may be made by the negotiating States, either in the treaty itself or in some other manner. The depositary may be one or more States, an international organization or the chief administrative officer of the organization.
2. The functions of the depositary of a treaty are international in character and the depositary is under an obligation to act impartially in their performance. In particular, the fact that a treaty has not entered into force between certain of the parties or that a difference has appeared between a State and a depositary with regard to the performance of the latter's functions shall not affect that obligation.

Article 77

Functions of depositaries

1. The functions of a depositary, unless otherwise provided in the treaty or agreed by the contracting States, comprise in particular:
 - (a) keeping custody of the original text of the treaty and of any full powers delivered to the depositary;
 - (b) preparing certified copies of the original text and preparing any further text of the treaty in such additional languages as may be required by the treaty and transmitting them to the parties and to the States entitled to become parties to the treaty;
 - (c) receiving any signatures to the treaty and receiving and keeping custody of any instruments, notifications and communications relating to it;
 - (d) examining whether the signature or any instrument, notification or communication relating to the treaty is in due and proper form and, if need be, bringing the matter to the attention of the State in question;
 - (e) informing the parties and the States entitled to become parties to the treaty of acts, notifications and communications relating to the treaty;
 - (f) informing the States entitled to become parties to the treaty when the number of signatures or of instruments of ratification, acceptance, approval or accession required for the entry into force of the treaty has been received or deposited;
 - (g) registering the treaty with the Secretariat of the United Nations;
 - (h) performing the functions specified in other provisions of the present Convention.
2. In the event of any difference appearing between a State and the depositary as to the performance of the latter's functions, the depositary shall bring the question to the attention of the signatory States and the contracting States or, where appropriate, of the competent organ of the international organization concerned.

Article 78

Notifications and communications

Except as the treaty or the present Convention otherwise provide, any notification or communication to be made by any State under the present Convention shall:

- (a) if there is no depositary, be transmitted direct to the States for which it is intended, or if there is a depositary, to the latter;
- (b) be considered as having been made by the State in question only upon its receipt by the State to which it was transmitted or, as the case may be, upon its receipt by the depositary;
- (c) if transmitted to a depositary, be considered as received by the State for which it was intended only when the latter State has been informed by the depositary in accordance with article 77, paragraph 1 (e).

Article 79

Correction of errors in texts or in certified copies of treaties

1. Where, after the authentication of the text of a treaty, the signatory States and the contracting States are agreed that it contains an error, the error shall, unless they decide upon some other means of correction, be corrected:
 - (a) by having the appropriate correction made in the text and causing the correction to be initialled by duly authorized representatives;
 - (b) by executing or exchanging an instrument or instruments setting out the correction which it has been agreed to make; or
 - (c) by executing a corrected text of the whole treaty by the same procedure as in the case of the original text.
2. Where the treaty is one for which there is a depositary, the latter shall notify the signatory States and the contracting States of the error and of the proposal to correct it and shall specify an appropriate time-limit within which objection to the proposed correction may be raised. If, on the expiry of the time-limit:
 - (a) no objection has been raised, the depositary shall make and initial the correction in the text and shall execute a procès-verbal of the rectification of the text and communicate a copy of it to the parties and to the States entitled to become parties to the treaty;
 - (b) an objection has been raised, the depositary shall communicate the objection to the signatory States and to the contracting States.
3. The rules in paragraphs 1 and 2 apply also where the text has been authenticated in two or more languages and it appears that there is a lack of concordance which the signatory States and the contracting States agree should be corrected.
4. The corrected text replaces the defective text *ab initio*, unless the signatory States and the contracting States otherwise decide.
5. The correction of the text of a treaty that has been registered shall be notified to the Secretariat of the United Nations.
6. Where an error is discovered in a certified copy of a treaty, the depositary shall execute a procès-verbal specifying the rectification and communicate a copy of it to the signatory States and to the contracting States.

Article 80

Registration and publication of treaties

1. Treaties shall, after their entry into force, be transmitted to the Secretariat of the United Nations for registration or filing and recording, as the case may be, and for publication.
2. The designation of a depositary shall constitute authorization for it to perform the acts specified in the preceding paragraph.

PART VIII.

FINAL PROVISIONS

Article 81

Signature

The present Convention shall be open for signature by all States Members of the United Nations or of any of the specialized agencies or of the International Atomic Energy Agency or parties to the Statute of the International Court of Justice, and by any other State invited by the General Assembly of the United Nations to become a party to the Convention, as follows: until 30 November 1969, at the

Federal Ministry for Foreign Affairs of the Republic of Austria, and subsequently, until 30 April 1970, at United Nations Headquarters, New York.

Article 82

Ratification

The present Convention is subject to ratification. The instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 83

Accession

The present Convention shall remain open for accession by any State belonging to any of the categories mentioned in article 81. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 84

Entry into force

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit of the thirty-fifth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the thirty-fifth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

Article 85

Authentic texts

The original of the present Convention, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Convention.

DONE at Vienna this twenty-third day of May, one thousand nine hundred and sixty-nine.

ANNEX

1. A list of conciliators consisting of qualified jurists shall be drawn up and maintained by the Secretary-General of the United Nations. To this end, every State which is a Member of the United Nations or a party to the present Convention shall be invited to nominate two conciliators, and the names of the persons so nominated shall constitute the list. The term of a conciliator, including that of any conciliator nominated to fill a casual vacancy, shall be five years and may be renewed. A conciliator whose term expires shall continue to fulfil any function for which he shall have been chosen under the following paragraph.
2. When a request has been made to the Secretary-General under article 66, the Secretary-General shall bring the dispute before a conciliation commission constituted as follows:
The State or States constituting one of the parties to the dispute shall appoint:
 - (a) one conciliator of the nationality of that State or of one of those States, who may or may not be chosen from the list referred to in paragraph 1; and
 - (b) one conciliator not of the nationality of that State or of any of those States, who shall be chosen from the list.The State or States constituting the other party to the dispute shall appoint two conciliators in the same way. The four conciliators chosen by the parties shall be appointed within sixty days following the date on which the Secretary-General receives the request.
The four conciliators shall, within sixty days following the date of the last of their own appointments, appoint a fifth conciliator chosen from the list, who shall be chairman.

If the appointment of the chairman or of any of the other conciliators has not been made within the period prescribed above for such appointment, it shall be made by the Secretary-General within sixty days following the expiry of that period. The appointment of the chairman may be made by the Secretary-General either from the list or from the membership of the International Law Commission. Any of the periods within which appointments must be made may be extended by agreement between the parties to the dispute.

Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

3. The Conciliation Commission shall decide its own procedure. The Commission, with the consent of the parties to the dispute, may invite any party to the treaty to submit to it its views orally or in writing. Decisions and recommendations of the Commission shall be made by a majority vote of the five members.
4. The Commission may draw the attention of the parties to the dispute to any measures which might facilitate an amicable settlement.
5. The Commission shall hear the parties, examine the claims and objections, and make proposals to the parties with a view to reaching an amicable settlement of the dispute.
6. The Commission shall report within twelve months of its constitution. Its report shall be deposited with the Secretary-General and transmitted to the parties to the dispute. The report of the Commission, including any conclusions stated therein regarding the facts or questions of law, shall not be binding upon the parties and it shall have no other character than that of recommendations submitted for the consideration of the parties in order to facilitate an amicable settlement of the dispute.
7. The Secretary-General shall provide the Commission with such assistance and facilities as it may require. The expenses of the Commission shall be borne by the United Nations.

C-deild – Útgáfudagur: 29. október 2025

Leiðrétt skjal: 26. júní 2026